

TUẦN BÁO GIẢI TRÍ VÀ GIÁO DỤC

thiếu nhi

Kỷ niệm một lần
đến với các em

[Signature]

87

Thà chịu mòn chứ không để han rỉ.

DIDEROT

GIẢI ĐÁP ĐỒ VUI CÓ THƯƠNG

SỐ 85

Trong lần bán cam thứ nhất:

— Giá riêng mỗi trái cam do cô thứ nhất bán ra là 25đ.

— Giá riêng mỗi trái cam do cô thứ hai bán ra là:

$$\frac{50}{3} \text{ đ}$$

Giá trung bình mỗi trái cam là:

$$\frac{25 + \frac{50}{3}}{2} = 20 \frac{5}{6} \$$$

Như vậy các cô đã bán mỗi trái mất đi 5đ./6 so với giá hôm trước. Vậy số tiền mất đi của 60 trái là:

$$60 \text{ trái} \times \frac{5}{6} = 50 \text{ đ.}$$

Sau đây là danh sách 10 em gửi bài trả lời về đúng và sớm nhất, mỗi em được tặng T.N số 88. Kỳ đồ vui này hầu hết được các em trả lời đúng với nhiều cách giải khác nhau. Tòa soạn thành thật ca ngợi tinh thần hăng hái vô vị lợi, lấy sự thách đố với câu hỏi làm vui của toàn thể các em.

- 1) DU-NGOC-QUI 111 Ấp 2 Nguyễn Khuyến Gia Định.
- 2) NGUYỄN-ANH-MINH 10C1351 Lê Đại Hành Phú Thọ Saigon 11.
- 3) NGUYỄN-MINH-CHÍNH 52 Tự Do Saigon.
- 4) VÕ-XUÂN-HIỆN 98/10 Nguyễn Huệ Phú Nhuận Gia Định.
- 5) LÊ-QUANG-UY 21 Bis Phạm Đăng Hưng Đa Kao Saigon 1.
- 6) TRỊNH-QUỐC-CUÔNG 20 Nguyễn Tri Phương Vĩnh Bình.
- 7) NGUYỄN-THANH-ĐẠM 77 Nguyễn An Ninh Mỹ Tho.
- 8) VÕ-THỊ-MỸ-HÀNG 86 Hai Bà Trưng Phong Dinh.
- 9) VÕ-CÔNG-NĂNG 6 Bis/2 Trần Thượng Xuyên Biên Hòa.
- 10) HÀ-MINH-TÚ 87 Võ Tánh Qui Nhơn.

BÀI NHẬN ĐƯỢC TỪ NGÀY 16-4-73 ĐẾN NGÀY 21-4-73 CỦA CÁC EM.

Huỳnh kim Sơn Trần đức Vinh, Phổ Hạ, Lê đan Trường, Nguyễn lâm Hoàng, Ngọc Lan, Nguyễn văn Cà Lơ, Nhóm TST, Quỳnh Hương, Trúc linh Lang, Như Mai, Uyên thủy Vũ, Trịnh thiên Vũ, Thanh Lộc, Lê thị Thanh Mai, Bất Hạnh, Thiên Chương, Hên Sinh, Lê hùng Việt, Hà Minh, Đơn huyền Vân, Trần thanh Phong. Sa mạc

Long hồ Thanh Sơn, Lê văn Nhứt, Nguyễn quang Trung, Nguyễn thị Kim Xuân, Tâm An, Ngô huy Hòa, Nguyễn văn Tịch, Trần quốc Bảo, Vũ Trúc, Hoàng vũ Miên Trường, Yên Chi, Thiên bất Hủ, Khiếu quốc Ấn, Khiếu quốc Việt, Vũ hoài Lê, Quyên Bằng, Đăng Linh, Phụng vũ Thanh Giang, Nguyễn đức Quý, Tê và Đề, Nguyễn thu Lan, Trần ánh Tuyết, Hoàng dữ Linh, Trịnh công Truyền, Nguyễn đình Tổ, Sao Lam, Phan ngọc Oanh, Thu Thủy, Linh Trâm, Vũ văn Chương, Vàng Sơn, Võ Tông, Lương đắc Tam, Bửu Huy, Lâm thanh Hương, Bảo Hiệp, Vũ Khoa, Minh Châu, Phan trần Tố Uyên, Trần như Bảo, Vân tuyết Hạ, Đào văn Trương, Áo trắng Hùng Vương, Vân Thy, Hoài Sương, Phan thị Mây Xanh, Thi tuyết Hạnh, Lê thị Hồng Nga, Hoài nhật Vũ, Diễm Quỳnh, Vi Lam, Giao Cẩm, Minh Trang, Áo Nâu, Trần quang Vinh, Rêu Xanh, Hoài linh Vũ, Hạc Miên, Ngô thị Hoàng Mai, Giang Sơn, Phạm văn Dũng, Nguyễn phan Tịnh Giang, Bích Ngọc, Lê Trung

TIN GIA ĐÌNH

Đề tiến tới việc thành lập chi nhánh gia đình T.N. Gia Định, yêu cầu các em ở Gia Định nếu ham thích hoạt động thành niên, công tác xã hội, hãy viết thư liên lạc với:

NGUYỄN-THỊ-NHÀ-TRANG

24 Nguyễn-Văn-Thành — Gia Định

Khi số người nhận lời tham dự khá đầy đủ, sẽ triệu tập buổi họp sơ bộ mà ngày, giờ, địa điểm sẽ thông báo sau.

TIN QUẢNG TÍN

Sau một thời gian dài thăm dò và vận động, mãi cho đến hôm nay 15-4-73 nhóm chủ trương thành lập chi nhánh G.Đ.T.N Quảng Tín mới tổ chức buổi họp mặt đầu tiên gồm một số đồng Thiếu Nhi ở Quảng Tín với mục đích bầu ban đại diện cho chi nhánh G.Đ.T.N. Quảng Tín.

Khởi đầu buổi họp, Lương văn Bình giới thiệu về anh Phạm Hồ — người đầu tiên mà Lương văn Bình đã mời làm cố vấn — Sau đó anh Phạm Hồ với lời nói hùng hồn và bay bướm đã lôi cuốn số đông người nghe. Với tính khiêm nhường anh đã rời chức cố vấn để làm một huynh trưởng cho Chi nhánh G.Đ.T.N. Quảng Tín.

Sau đó, anh Phạm Hồ đã chủ tọa buổi họp và không quên giới thiệu nhóm thành lập chi nhánh và giới thiệu các thiếu nhi với nhau.

Kể đến là cuộc bỏ phiếu đầy hào hứng, với những thể lệ bỏ phiếu dân chủ, cởi mở kết quả chính thức như sau:

Huynh trưởng: Phạm-Hồ

Đại diện trưởng: Lương văn Bình

Đại diện phó: Võ hồng Linh

Tổng thư ký: Lê văn Tự

Ngoại vụ: Nguyễn Đường

Nội vụ: Trịnh công Truyền.

Sau một cuộc bầu ban đại diện, kể đến là bầu các tiểu ban. Nhưng để có sự tham dự đông đảo hơn việc bầu các tiểu ban được gác lại cho kỳ tới.

Trước khi ra sân sinh hoạt chung, anh Phạm Hồ nói sơ qua những chương trình sẽ sinh hoạt trong tương lai. Sau đó anh cùng với Võ Hồng Linh điều khiển một vài trò chơi và tập hát.

Trước khi ra về, anh Phạm Hồ nhắc nhở vi điều với các đoàn viên. Chúng tôi tạm chia tay nhau hẹn kỳ họp sắp tới khi ánh nắng vàng bao trùm rọi đều trên lối cỏ.

VĂN BÌNH — HỒNG LINH

Tường trình từ trường

Trung học Trần-Cao-Văn

HỘP THƯ

CHỊ ĐỖ PHƯƠNG KHANH trả lời

Giáo sư Nguyễn ngọc Chương, Phan Rang: Chúng tôi rất tiếc không được gặp giáo sư trong dịp G.S. ghé thăm tòa soạn. Niềm mong mỏi của chúng tôi là càng ngày càng được các vị giáo chức và phụ huynh hỗ trợ. Thực tế đã có nhiều dấu hiệu đáng khích lệ Tương lai các em phần lớn là nhờ ở sự tận tụy của quý vị về mọi phương diện. Ước mong sẽ được hội kiến với Giáo sư trong một dịp khác. Kính.

Em T, Vĩnh Bình: Tên thật của chú N.T. là Bùi Nhật Tiến, cho nên cô ấy tức là cô Bùi Nhật Tiến, chứ không phải cô ấy xei bút hiệu của chú đâu mà. Chú N.T. gửi lời cảm ơn em và chúc em nhiều may mắn hơn trong kỳ báo xuân Giáp Dần em nhé.

Em dấu tên, Saigon: Bác chủ nhiệm gửi lời cảm ơn em đã gửi về những ý kiến xây dựng. Bác hy vọng những chuyện buồn như thế sẽ không còn xảy ra nữa. Loại Sách Vàng mà chị giới thiệu là loại nhỏ bằng hai bàn tay giá có 40 đồng mà thôi. Chị chưa đọc loại mà em nói em ạ.

Em Mừng hoàng Vu, Đà Nẵng: Đừng viết bằng bút đỏ, nghe em.

thiếu nhi

Tòa Soạn 159 Thiệu Trị — Phú Nhuận — Sài Gòn — Đ.T. 42152

Cơ Sở phát hành : 62 Lê Lợi Sài Gòn — Đ.T. 20.348.

Chủ Nhiệm : NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG — Chủ Biên : NHẬT-TIẾN

Thư Chủ nhiệm GỬI CÁC EM THIẾU NHI

Năm thứ ba — Số 87 — ngày 29-4-1973
Giá : 50 đ

MỤC LỤC

● Thư Chủ Nhiệm của Nguyễn Hùng Trương 1 ● Thắc mắc của em Bách Khoa phụ trách 2 ● Truyện ngắn : Vườn Hoang của Phan Khương Thái 3 ● Bút ký : Một tuần lễ ở Tòa soạn của Nhật Tiến 21 ● Sáng tác : Tôi tham dự đồ vui của Linh Trung 10 ● Cuộc thi sáng tác : Mười bốn của Cao Biền 20 ● Cuộc thi thơ 13 ● Bướm trong vườn 19 ● Sự tằm : Á phiện, nguồn gốc của xấu xa và tội lỗi của Huy Yên 6 — Con Công hay múa của Văn Trung 11 — Nhà danh họa Picasso của Huy Yên 22 — Thế giới muôn màu của Phạm thị Khanh 26 ● Giải trí : Ô chữ con ngỗng của Nguyễn đình Tân 8 — Viết chữ lên da của Hạ Huy Hoàng 8 — Đồ vui hàng tuần 8 ● Siêu thị Hoa hồng do Đình Gô phụ trách 9 ● Vườn hồng : Suối mát của Đỗ Phương Khanh 16 — Chị ơi của Mai Loan 16 — Tay ngọc bên bếp hồng : Kẹo chuỗi của Nguyễn thị Nha Trang 16 ● Tranh phim : Tin Tin và Đặc vụ than đá của Hergé 14 — Cùng đi với Từ Thần của Nguyễn Tài 24 ● Truyện dài : Ngón tay của nhà kỹ sư của Conan Doyle 30 — Đôi bạn giang hồ của Phan Khương Thái 31 — Thuở mơ làm văn sĩ của Nhật Tiến 32.

TRANH BÌA

ĐẾN VỚI CÁC EM

Hình chụp của Nhật Tiến

Các em thân mến,

Chúng tôi xin tin các em hay trong gia đình Thiếu Nhi chúng ta có một tin vui : ngày 1-4-1973, vừa qua, vị niên trưởng trong Gia đình Thiếu Nhi, người đã sốt sắng ghi tên vào Gia đình Thiếu Nhi để cùng sinh hoạt với các em ngay từ ngày thành lập với thể số 1, cụ Đỗ ngọc Ái, tự Ngọc Hồ làm lễ mừng thượng thọ 73 tuổi.

Cụ Đỗ ngọc Ái là người VN đầu tiên khai thác mỏ than Cái Lân, Hòn Gay cạnh tranh với người Pháp ở Bắc Việt.

Cụ Đỗ tuy lớn tuổi, nhưng tâm hồn còn trẻ, lúc nào cũng vui vẻ, luôn hòa mình với các bạn trẻ hơn, trong các sinh hoạt xã hội hay văn nghệ.

Cụ rất thích làm thơ. Hồi năm 1948, cụ còn theo kháng chiến, hoạt động ở miền thượng du Bắc Việt và cụ suýt bị thủ tiêu vì bà thơ tức cảnh cụ làm trong lúc xa gia đình :

Chân đơn gối mảnh tiết đông hàn,
Kẽ đá lưng đeo túp một gian
Dưới góc, lọn, trâu châu mở hội
Trên sàn, mèo, chó chỗ từng đàn
Đầu nhà ánh bếp khi mờ tỏ
Chân giậu giòng khe lúc nhạt khoan
Muốn dậy coi trời : còn tối mít
Đành lòng gặng đợi ánh chiều quang.

Khi còn ở đất Bể trong dịp một ông Tú Tài ở Pháp về, có ra đề thơ : Cây chơi trăng.

Cụ có làm bài thơ châm biếm như sau, mà mỗi câu có tên một con vật ở dưới nước (thủy tộc) :

Gặp khi mưa gió với mây rồng
Cái cây chơi trăng nghĩ cũng ngồng
Ghét bộ chàng cua ngang cửa lỗ
Trêu gan chú cóc ngấm trên không
Dã tràng xe cát đã mơ mít
Cá chuối châu sao cũng viên vòng
Vong nguyệt chép cùng vung vẩy nước
Ếch ngồi đáy giếng biết sâu nông

Con cáy là một loại (giống như cua) chân cao chạy nhanh trên cát bùn. Người ta thường bắt con cáy dùng làm mắu gọi là mắu cáy. Và người ta cũng thường hay nói nhát như cáy đồng nghĩa với thành ngữ nhát như thỏ đế.

Trong dịp mừng thượng thọ 73, cụ có ngám cho bạn bè nghe bài thơ khai bút đầu năm Quý Sửu của cụ như sau :

Cồ lai hy hữu sánh cùng ta
Chẳng hẳn thanh xuân chẳng hẳn già
Bát phở là lời xe gắn máy
Thề thao nhún nhảy phép Yoga
Ngày quen dăm chén cơm thô lứt
Sáng thuộc vài chung nước nọ trà
Thế sự mặc ai danh với lợi
Thú vui ngâm vịnh điểm cầm ca

Các em thấy dù đã ở cái tuổi mà người xưa nói « Nhân sinh thất thập cổ lai hy » mà cụ còn đầy vẻ hoạt bát.

Nghĩ đến cụ Đỗ tuổi tuy cao nhưng tâm hồn vẫn trẻ, chúng tôi nhớ đến một nhà văn Pháp đã khuyên chúng ta đừng quá lo âu về tuổi già xằng xộc đến vì :

Trước 30 tuổi, chúng ta còn trẻ măng
Từ 30 đến 40 tuổi, chúng ta còn trẻ
Từ 40 đến 50 tuổi, chúng ta vẫn còn trẻ
Từ 50 đến 60 tuổi, chúng ta còn trẻ hoài
Từ 60 đến 80 tuổi, chúng ta trẻ không tưởng tượng
Sau 80 tuổi, chúng ta trẻ vĩnh viễn.

Có biết bao người tuổi còn ít, nhưng tâm hồn đã cần cỗi.

Nghệ sĩ Trần văn Trạch đã kể một chuyện vui đại khái như sau :

Một nhà báo đến phỏng vấn ba ông cụ về cách sống và sức khỏe.

Ông ta hỏi ông cụ thứ nhất :

— Thưa cụ, xin cụ cho biết bí quyết nào làm cho cụ được khỏe mạnh, sống lâu và năm nay cụ được bao nhiêu tuổi ?

Ông cụ thứ nhất trả lời :

— Tôi nay 85 tuổi. Sở dĩ tôi được khỏe mạnh là nhờ tôi sống lúc nào cũng điều độ : tôi ít ăn, ít uống, ít lo lắng.

Ông cụ thứ hai vui vẻ đáp lời nhà báo :

— Tôi thì trái lại, cái gì cũng nhiều : Tôi ăn nhiều, ngủ nhiều vui vẻ cũng nhiều. Ông nhìn xem tôi tuy đã 90 nhưng vẫn còn khỏe mạnh chứ !

Ông thứ ba chậm rãi nói :

— Tôi chỉ có chơi bời nhiều và thức nhiều mà thôi.

Người phỏng vấn hỏi tiếp : Vậy xin cụ cho biết nay cụ thọ được bao nhiêu mà trông cụ có vẻ hom hem như thế.

Ông thứ ba vẫn chậm rãi nói : Tôi đã 30 tuổi rồi cơ mà !

Các em thân mến,

Kịch tác gia G.B. Shaw có nói : Lắm người không bao giờ trẻ, vài người không bao giờ già.

Cụ Đỗ ngọc Ái, niên trưởng gia đình Thiếu Nhi chúng ta thuộc vào hạng sau, vài người không bao giờ già.

Vậy các em, tuổi hãy còn trẻ, hãy giữ tâm hồn cho vui tươi giữ mãi tâm hồn vui tươi. Nhờ đó các em sẽ thấy cuộc đời đáng sống và các em sẽ được hạnh phúc.

Thân mến chào các em

NGUYỄN HÙNG TRƯƠNG

THẮC MẮC CỦA EM

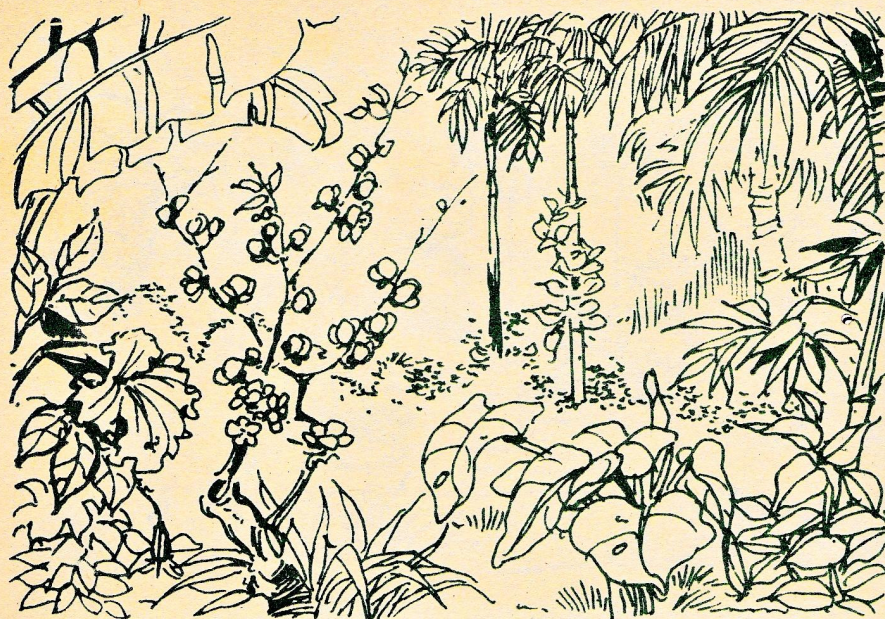
HỎI : Công in một cái carte visite bây giờ là bao nhiêu ? Trên tấm carte, em muốn in một cái dấu hiệu riêng có được không ? Nhà in có làm được không ? Giá chừng bao nhiêu ? In chữ nổi là như thế nào ? In kim nhũ là như thế nào ?

LÊ-PHONG-PHÚ
(Xóm Mới)

ĐÁP : Không kể các loại giấy ván bằng nylon cầu kỳ, nếu in cartes de visite trên giấy bristol (loại giấy trắng dày, vẫn dùng để in thiệp cưới) thì giá trung bình từ 300đ đến 400đ mỗi trăm tấm, tùy theo nhà in. Cũng có nhà in xài nhiều kiểu chữ lạ, làm cẩn thận, mỹ thuật đòi tới 800đ. mỗi trăm tấm. Muốn in dấu hiệu của em lên tấm các, em phải vẽ hình huy hiệu bằng mực đen lên giấy trước rồi đem làm bản kẽm. Giá hiện tại, mỗi phân vuông trên bản kẽm trung bình từ 6đ. đến 8đ. (tùy từng nhà), và mỗi bản kẽm tính tối thiểu là 200đ (nghĩa là dù diện tích của bản kẽm $\times 8đ.$ chưa tới 200đ. cũng phải trả 200đ.) Trên 200đ thì tính theo phân vuông. Em có thể nhờ nhà in lo giùm vấn đề bản kẽm cho cũng được. Nếu huy hiệu cùng màu với chữ trên tấm carte thì em khỏi phải trả thêm tiền công in một lần nữa vì coi như tấm carte của em in hai lần (mỗi lần một màu).

In chữ nổi hay in kim nhũ cũng cùng một nguyên tắc, nghĩa là khi mực in còn ướt thì người ta rắc bột nổi hay bột kim nhũ lên. Sau đó đem

(xem tiếp trang 7)

VƯỜN HOANG

PHAN KHƯƠNG THÁI

Tiếng sủng giao tranh chỉ còn nghe lẻ tẻ và dư âm vang xa xa ở trong sâu, sâu lắm... vùng quê nghèo tiêu điều. Người ta đã tàn cư từ lâu, để lại đất đai, ruộng đồng, vườn hoang, nhà trống...

Khu vườn xum xuê hoa quả ở sát mặt đường lộ này cũng trở nên buồn bã mất thôi. Di gió lẩm chuyện bỗng đổi tính mơ mộng, di gió cứ nhớ về ngày xưa an bình, rộn rịp nhịp sống vui hòa. Mấy bụi chuối xiêm hai bên hè nhà cứ ru con với những tàu lá xào xạc làm quạt. Chúng không cần đến di gió. Nhưng mấy bụi chuối con thì lim dim khi di gió nhẹ lướt qua vuốt ve tay của mấy bụi chuối con. Gần hàng rào hoa búp là những bà mai già. Các bà hầy còn ngủ, có lẽ mùa xuân các bà sẽ dậy và trang điểm bằng những hoa vàng năm cánh hay bảy cánh rực rỡ. Di gió đến gọi các bà mai già dậy đi nào. Dậy mà kể chuyện khào với nhau cho thay đổi cái không khí đìu hiu này. Các bà mai già cảnh lá khẳng khiu vẫn thản nhiên. Nhưng bụi tre độc nhất ở gần cổng ra vào bằng cây, đồng ý trước tiên. Di gió

chạy lảng xãng thuyết phục mọi người làm quen với nhau, cùng lên tiếng, cùng còi mở... trong chuỗi ngày buồn, trong thời gian dài chờ đợi... (Họ chờ đợi gì đây?) Mấy chục cây mận gọi nhau rồi cả lên. Hàng dừa xiêm ngơ ngẩn vì cao quá, các anh này chưa rõ chuyện. Phải đợi di gió thét tận tai ông lão cây si râu rìa tua tủa và thông gần tới đất, mấy cây dừa mới biết được. Mấy cây dừa nói cho một chục cây cau nghe cùng. Mấy cây cau nói cho mấy dây trầu hay. Nhưng mấy dây trầu mắc bận gây gổ với mấy dây tiêu. Mấy dây tiêu lúc đầu bỏ lộn qua mấy cây cau, bị mấy dây trầu phản đối và cứ đem chuyện đó mà mắng mấy dây tiêu mãi. Mấy dây tiêu tức mình bỏ sang giàn bằng cây tràm, yên chỗ rồi tụi này cứ chửi qua, chửi lại với nhau.

Chả là vì mấy dây trầu ganh ghét mấy dây tiêu có hạt còn dây trầu thì không có. Mấy dây trầu cũng ghét dây khoai miền dưới nữa, mặc dù dây khoai này bỏ một mình quanh cây xoài voi. Khá cao, cao hơn cả ông lão cây si.

Hoa lá, vạn vật trong vườn nhao nhao hỏi ý định của di gió khi tập hợp mọi người. Di gió đáp:

— Chúng ta mỗi người sẽ kể một câu chuyện vui hay buồn, dài ngắn tùy ý... Đề xem chuyện nào hay nhất. Ít ra cũng qua được khoảng thời gian tẻ lạnh, vắng ngắt này...

— Đồng ý, đồng ý...

Chỉ có mình ông lão cây si là từ chối:

— Thôi, lão già rồi, cho lão xin, lão nghe mấy cháu kể cũng được rồi, mà mấy cháu phải kể chuyện gì vui vui đó nghe...

Dây khoai miền dưới không bằng lòng, nó lên tiếng:

— Ông làm bộ hoài, ông sống lâu năm rồi, có lẽ biết nhiều chuyện hay lắm. À, ông bao nhiêu tuổi rồi hả ông?

— Bao nhiêu tuổi hả? Lão không nhớ bao nhiêu lâu, nhưng chắc chắn lão đứng đây từ hồi chưa có căn nhà ba gian kia.

Rồi ông lão cây si quay qua hỏi căn nhà:

— Phải không chú em?

Lão sống ở đây thuở còn trai tráng chưa có râu để bọn dơi đánh đu ban đêm.

Nhưng căn nhà vẫn im lặng trong khi vạn vật reo cười vì câu pha trò.

Bây giờ đến phiên di gió chỉ huy, di gió chỉ bụi tre:

— Chàng bụi tre kể chuyện mình trước nhé.

Chàng bụi tre ngượng nghịu:

— Tôi không có chuyện gì để kể, nhưng tôi biết hát.

Vạn vật trong vườn hoang đều tỏ vẻ đồng ý lẫn ngạc nhiên. Rồi chàng bụi tre mơ màng hát những bài ca dao mộc mạc nhưng thơm đầy mật ngọt quê hương, làm say sưa hoa lá cỏ cây trong vườn hoang. Di gió chép miệng:

— Phải chi có tiếng sáo diều phụ họa thì hay biết mấy.

Trẻ con cũng đi xa tận đâu rồi khiến buổi chiều cũng trở nên buồn.

Chàng bụi tre hát nhiều bài, thật lôi cuốn đến nỗi khi dứt ngang làm vụn vặt bằng hoàng trùng giắc mơ tuyệt vời. Thì bỗng có tiếng hát xa xăm nổi tiếp, tiếng hát của bà chuối hột cạnh ngôi mộ cũ, cuối khu vườn hoang. Mấy bụi chuối xiêm thích thú nhất, chúng không ngờ bà chuối hột lại thuộc nhiều bài hát «ầu ơ, ví dầu» đề ru con như vậy. Mấy chú chuối xiêm định sẽ nhờ bà chuối hột dạy hát cho. Đều khi chủ nhà trở về chúng sẽ trở tài, át hẳn tiếng vông đưa «kéo cà, kéo kẹt». Di gió nhẹ lay gọi mấy bà mai già. Mấy bà mai già ngái ngủ cầu nhau : «Vô duyên, lộn xộn... đề người ta ngủ». Bức mặt trời đang chói chang cũng phải hí mắt cười, và hình như ông lão si già cười rung rung hàm râu rể phụ. Đến phiên cây chùm ruột kể chuyện :

— Tôi ấy à, tôi sinh ra chẳng biết đề làm gì. Ngoài có trái chua đề người ta ăn, làm mứt...

Vụn vặt xi xào :

— Chuyện của anh chùm ruột chán phèo. Đẹp đi.

Cây chùm ruột xấu hổ, và lá chùm ruột vài cái đang rơi.

Mấy cây mận thì láo khoét, chúng nói rằng :

— Quê tụi tôi ở tận Vân Nam...

Và ôi thôi một lô chuyện dóc bèn Tàu.

Đợi mấy cây mận dứt lời, ông lão cây si bèn lật tẩy :

— Lão biết hết, tụi bây là loại cây chiết cành mà.

Người ta bó đất vào chân tụi bây, đợi mọc rễ mới chặt đi và đem trồng nữa. Tụi bây ở vườn ương cây nào đó, chớ nào phải ở Vân Nam.

Cỏ cây ồn ào «châm chọc» mấy anh mận nói khoác. Chỉ có hai cây mận Hồng Đào gây giống tận Vân Nam là hãnh diện. Hai cây mận này sản xuất trong mùa những quả thật bóng, vân đỏ, quả to, hột ít và lại ngọt nữa. Vụn vặt đều biết thế, vụn vặt cười chê nhìn mấy cây mận kia đang bẽn lẽn vì «thấy người sang bắt quàng làm họ».

Thế là bắt qua chuyện phiêu lưu. Mấy dây tiêu kể chuyện mình lưu lạc tận miền Trung vô đây. Hoa lá, cỏ cây ngùi ngùi thương cảm cho quầng đời đắng cay cơ cực của dây tiêu.

Mấy dây tiêu cứ gặp rắc rối hoài với mấy dây trâu. Nhưng mấy dây trâu quạu quọ khó mà có cảm tình với vụn vặt trong khu vườn hoang. Hai chậu dây trâu bà treo lủng lẳng ở máng xối trước hiên nhà cũng xa lánh mấy dây trâu bò quanh mấy cây cau. Hai dây trâu bà có vô số bạn bè. Nào là dây hoa chùm gửi. Mấy dây chùm gửi yếu đuối bỏ lông ngông quanh ông lão cây si, quanh cây xoài voi, hay quanh vách ván căn nhà, chen cả vào giàn mướp. Các loại dây leo lẩn lộn với nhau và chừa mấy dây trâu kiêu hãnh ra. Mấy dây trâu và một chục cây cau kể «chuyện tích Trầu Cau» hay lắm, nhưng không hấp dẫn được mọi người. Mấy dây trâu và mấy cây cau mắc tật «nói về cái tôi» nhiều quá, nhiều đến nỗi vụn vặt đều ghét sự ích lợi của trầu cau.

Trầu cau biết đâu rằng, nếu không nhờ tục lệ cổ truyền khi cưới hỏi, trầu và cau thì anh vô dụng mà thôi.

Rồi dây hoa chùm gửi và hai dây trâu bà kể những mẩu chuyện vui trên đường lang thang. Dây hoa chùm gửi và hai dây trâu bà kết luận :

— Dầu sao chúng tôi vẫn thích sống cuộc đời êm ả ở đây lắm.. Di

gió lúc nào cũng len lỏi mọi nơi ngắt lời :

— Ừ nhưng phải vui sống, không nên bi quan.

Hoa chùm gửi với trâu bà ngẫm nghĩ và buồn riêng cho phận chúng. Vì chúng ngoài cái vẻ làm duyên tằm, trang trí cho khu vườn hoang, chúng không còn phận sự và ích lợi gì cho loài người như trâu và tiêu. Chúng còn kém cả giàn mướp và dây khoai miền dưới. Chúng biết phận nên chỉ đành chơi với mấy khóm hoa. Quanh căn nhà có nhiều hoa lắm cơ. Trước cửa gian nhà chính có hai bụi hoa hướng dương, bảy hay tám bụi hoa mười giờ và móng tay. Một chậu huỳnh hoa cũng đang ngủ như mấy bà mai già. Các loài hoa có khối chuyện về diễm trang nhưng còn làm bộ vì chưa đến mùa xuân đấy thôi.

Di gió rì rào và nhắc nhở mấy hàng dừa xiêm cao giò. Mấy hàng dừa xiêm cũng kể chuyện lưu lạc tận phương xa, nuối tiếc ngày ấy đã qua rồi. Bây giờ hàng dừa xiêm chỉ nói chuyện khi loài người xử dụng quả dừa. Nào ăn cái, uống nước, làm dầu, làm dây, làm chổi, làm bàn chải, lợp nhà, làm nón chum cùi, chum mủng vừa, làm phân tro v.v... Thật là nhiều công dụng thiết thực. Hoa lá... vụn vặt... thích lắm.

— Ô, hết rồi sao ? Kể nữa đi. Kể chuyện phiêu lưu ngày xưa đó. Di gió vui vẻ can thiệp :

— Muốn nghe chuyện phiêu lưu, thì sẵn đây có dây khoai miền dưới.

Dây khoai miền dưới đến phiên, chậm rãi kể:

— Xứ sở tôi ở tận Đà Lạt. Không, bên Âu Châu mới đúng. Tên thật của tôi là khoai tây. Có dạo tôi được đi du lịch bên nước tàu. Khí hậu nơi đó cũng dễ sống, hơn cả Đà Lạt. Tôi có thể sống thích nghi dưới lòng đất hay bò ngoằn ngoèo theo mấy thân cây hay các giàn chống. Từ miền Trung tôi theo bước chân buôn bán của người ta về miền Nam. Tôi cũng thử sống còn với đất đai và khí hậu nóng này. Từ đó tôi có tên mới là khoai miền dưới. Người ta ăn củ của tôi cũng khen ngon...

Hoa lá củ cây trầm trở nhìn các củ khoai miền dưới mỏng vỏ mà dai, cái màu lai giữa màu xanh lá cây và màu đất.

Chẳng trách một tốp người chạy loạn ngang qua khu vườn hoang đã hái vội những củ khoai, chặt vội quây chuối sống hay mấy bắp chuối còn tươi mủ. Trầu, cau và tiêu... không cần thiết lúc ấy. Giá có thì giờ họ sẽ xán mấy mọt măng, bẻ mấy quây dừa xiêm trên cao. Xoài và mận nhón nháo, may quá chúng chưa có quả. Nếu không, vì đói người chạy loạn dám vặt cả quả xanh. Tốp người chạy loạn kéo ngang qua mang bao nổi kinh hoàng như lúc đi gió nổi giận. Ông lão cây si bàng hoàng, ông nhìn lại mấy vết sẹo của đạn súng vô tình làm trầy cái thân cây sù sì. Từ đó ông lão như người điếc không muốn nghe tiếng sầm của chiến tranh. Bởi vậy khu vườn hoang vắng, hoa lá tiêu sơ không người chăm sóc, chúng âm thầm sống lầy lắt chờ bàn tay người về trùng tu.

Dây khoai miền dưới kể đã xong. Đến giàn mướp bỏ trên chái nhà lá. Giàn mướp bấy lâu nay bỏ rậm rạp quanh giàn cây tràm, nay bỏ lên cả chái nhà lá. Lá dừa khô lộp chái đã mục, đã cũ quá rồi, mà chưa có người thay.

Giàn mướp rung rinh mấy cái hoa màu vàng. Giàn mướp định « đánh

trống lảng ». Giàn mướp quá lười không muốn kể chuyện như cây xoài voi, và hàng rào hoa búp cũng chưa nói gì, vụn vặt quên chúng, vì chúng ở xa quá. Giàn mướp tò mò nhìn qua kẽ lá rách. Bác mặt trời hí hửng rọi vài tia nắng theo sau, qua khe vách ván hở. Giàn mướp thốt băng quơ:

— Căn nhà ơi, sao ở trong ấy đàn, ghế, tủ, đồ đạc... đầy đầy bụi bặm thế này. Đố, di gió thổi làm chi mà bụi nháy múa kia.

Căn nhà biết trả lời sao khi chủ nhân chưa về mở tung các cửa, quét dọn khắp cùng.

Ông lão cây si bỗng vui mừng reo lên:

— Ô kia! Đôi chim bồ câu cánh trắng. Không, cánh nâu đã bay về đậu trên cây xoài voi. Các cháu nhìn xem. Hòa bình sắp về.

Dây khoai miền dưới sung sướng:

— Nghĩa là người ta sẽ trở về sản sóc, tưới cây, trồng tía. Chúng ta sẽ góp đời sống ích lợi với đời.

Nhưng ông lão cây si mắt kém đã lầm, chỉ có cây xoài voi rõ chuyện, nhưng cây xoài voi không nở đánh vỡ hy vọng của hoa lá củ cây trong khu vườn hoang. Đó chỉ là đôi chim trao trao mỗi cánh dừng chân. Đôi chim ấy cũng đang đi tìm chốn yên lành nương náu. Cây xoài voi hoài

im lặng, giữ bí mật cho đến lúc đôi chim trao trao bay đi.

Mấy loài hoa hướng dương, móng tay, chùm gửi... hoan hỉ mong ngày người ta về tưới nước, tắm táp cho chúng. Dừa và cau xào xạc chuyện trò với mận với chùm ruột. Chúng thêm sự hoạt động tràn về phá vỡ cái vẻ lặng trang này. Mấy dây trầu và mấy dây tiêu, trầu bà, dây mướp... và các loại cỏ dại vô trật tự cũng đã quên đi giận hờn, làm lành với nhau. Tre và chuối hòa ca... và hình như ông lão cây si đang lắng nghe di gió lẩm chuyền mới bắt đầu kể bao chuyện phiêu lưu. Bác mặt trời đã đi ngủ, nhưng mấy bà mai già vẫn chưa đã giấc, cả chầu huỳnh hoa nữa ..

Di gió không kể chuyện phiêu lưu trong vùng lửa đạn. Di gió kể chuyện thần tiên. Hoa lá, củ cây... đang thì thào góp tiếng trong bóng đêm. Kẻo mai này chủ nhà trở về, khu vườn thôi hoang vắng, lúc ấy thế giới thực vật sẽ thăm thì mơ hồ xa xăm trong không gian huyền bí. Di gió mãi kể chuyện đều đều, và chưa có câu chuyện nào được chọn là câu chuyện hay nhất. Nhưng không một loại củ cây hoa lá nào chú ý đến muôn thứ côn trùng đang hòa ca bản nhạc triền miên trong niềm ước mơ tìm lại ngày xưa... Ôi! Ngày xưa thanh bình.

PHAN-KHƯƠNG-THÁI

CÙNG NHỮNG TIẾNG Ế A

Em yêu lớp học em ghé
Thầy cô hiền dịu, bạn bè yêu thương

Hồi nao vui vẻ sân trường
Hồi nao đẹp quá: thiếu đường
tuổi thơ

Lòng em mở hội, treo cờ
Tuổi xuân đẹp như văn thơ
mùa

Đẹp như lá mạ chiếu mưa
Đẹp như một chuyền đồ đưa
trở về

Trên tay tà áo, vấp về
Thương ơi! Những tiếng ế-ế đọc
bài.

THI VŨ

CAI TÙ: Từ lúc bạn đi đến khi bạn trở lại, cảnh vật không có gì thay đổi!

A' PHIÊN

NGUỒN GỐC CỦA XÁU XA VÀ TỘI LỖI

Ngày nay ai cũng phải công nhận Á phiện đã gây tai hại, đem đến cho nhân loại cái nguy cơ sụp đổ. Loại độc dược này rút ra từ cây Nha phiến có tên Khoa học là *Papaver Rhoeas* (pa-pa-vê-ro-át) cũng có nơi gọi là cây mẫu gà vì sắc hoa đỏ như màu lửa. Loại cây này rất hợp với những vùng nhiệt đới như vùng Tiểu Á, Bắc Phi và một vài xứ ở Âu Châu. Riêng tại Việt Nam, vùng ba biên giới và trên cao nguyên cũng xuất hiện loại cây này. Thực ra dòng họ nha phiến (*papaver*) có tới 4 loại: Bông trắng, Bông vàng, Bông đỏ, và Bông màu nhung đen, nhưng chỉ có 2 loại sau là được khai thác triệt để với mục đích điều chế Á phiện mà thôi.

Thuộc loại thân thảo, nhựa trắng như sữa, lá kép, có răng cưa, màu xanh lợt và mọc đối, cây nha phiến mọc theo từng bụi. Vào tháng giêng người ta gieo hạt và tới tháng năm

thì kết quả. Mỗi năm chỉ trồng được một mùa thì cây tàn. Hoa cây nha phiến có bốn cánh, nhụy được đen sẫm bao quanh nhụy cái và chỉ rụng khi nào trái nha phiến đã lớn hẳn. Chừng tháng 6 mỗi năm, quả nha phiến đổi sang màu vàng lúc đó người ta đem gùi ra hái như người đi hái trà trên cao nguyên vậy. Trái nha phiến đem về ép lấy chất dầu này sẽ trở thành á phiện.

Á phiện chứa rất nhiều chất *alcoioides* (an-cô-lô-ít) có tính chất làm cho người ta ghiền. Ngoài ra nó còn có các chất: *Morphine* (móc phin), *Narcotie* (nác-cô-tin) *Codéine* (Cô-đê-in) và *papaverine* (pa-pa-vê-rin). Riêng chất *Morphine* có một được tính độc hại kinh khủng nếu dùng quá lượng sẽ nguy hại đến tính mạng. Người ta dùng á phiện dưới nhiều hình thức.

— Uống, khi chế thành rượu thuốc (*laudanum*).

— Ăn, khi chế thành những viên nhỏ.

— Hút, lối thông thường nhất hiện nay.

— Chích vào mạch máu khi đã ghiền quá độ.

Á đồng là trung tâm sản xuất Á phiện, những nơi danh tiếng nhất là:

Trung Hoa, Ai Lao, Campuchia, Thổ Nhĩ Kỳ, I-răng, Á Phú Hân. Tại Âu Châu chỉ có Hy Lạp, Bulgaria và Yougoolavie...

Số á phiện dùng làm dược liệu điều trị mỗi năm trung bình là 240 tấn. Con số này làm giảm thiểu sự đau khổ cho bệnh nhân được một, nhưng số lượng á phiện được tung ra thị trường làm suy sụp, tàn phá gây đau khổ và tội ác cho nhân loại lại gấp trăm ngàn lần. Riêng tỉnh Giang Nam Trung Hoa, mỗi năm tung ra hơn 13.000 tấn! Con số người thờ phụng tiền nâu theo bảng thống kê cho biết có gần 30 triệu người. Người ghiền á phiện cơ thể gầy ốm, suy nhược, mất trí khôn. Sớm muộn gì thì sản nghiệp của họ cũng bị tiêu tan vì suốt ngày họ mê mẩn quanh mâm đèn, lười biếng không thích làm việc. Khi bị cơn ghiền hành hạ, không thể chịu đựng nổi, họ phải lao vào những hành động phi pháp, nhúng tay vào tội ác để kiếm ra tiền mua thuốc.

Trước những nguy hiểm, tội lỗi sụp đổ sẵn sàng tràn ngập vào thế giới, không chế nhân loại, phá vỡ xã hội, Ngày 23-1-1912 tại La Haye, do lời kêu gọi của Thống Roosevelt một hiệp ước hạn chế sản xuất và cấm chỉ mua bán á phiện giữa các quốc gia tham dự.

Tuy nhiên, vì nghĩ đến nguồn lợi riêng, một số các quốc gia không những ngăn cấm mà còn khuyến khích sản xuất như Trung Cộng, I-răng và Á Phú Hân.

Ngày nay số thiếu niên mắc phải chứng ghiền á phiện trên thế giới nói chung và ở Việt Nam nói riêng rất đông đảo. Số Thiếu Nhi này kể

1. Hoa Nha Phiến

2. Quả xẻ đôi

3. Cây nha phiến

như mất hẳn tương lai, sống vất vưởng ngoài vòng pháp luật. Tổ quốc và xã hội không trông chờ gì ở các em đó nữa trái lại còn là gánh nặng cho gia đình và làm băng hoại cho quốc gia.

Đề ngăn ngừa tình trạng này, gia đình là yếu tố khẩn thiết, phụ huynh luôn luôn đề tâm săn sóc, khuyến khích các em năng hoạt động nhất là tình thương tổ ấm phải được duy trì và làm gương đừng để các em thất vọng, không tin tưởng ở gia đình, coi gia đình là nơi tù đầy thì chắc thế nào cũng bị các bậc bề xấu rủ rê đi tìm cảm giác lạ. Sự kiểm soát giờ giấc trong ngày cùng vấn đề tiền bạc chi tiêu của các em cũng là một yếu tố cần thiết mà các bậc phụ huynh nên lưu ý,

HUY YÊN

thắc mắc ...

(tiếp theo trang 2)

hơ bột nổi lên bếp nóng, bột sẽ nở phồng ra khiến cho chữ nổi cao lên. Còn nếu là bột kim nhũ thì khỏi cần hơ, chỉ việc khi mực đã khô, lấy phất trần phũ nhẹ đi là xong.

HỎI : Muốn tráng gương soi phải dùng những hóa chất gì? Cách tráng ra sao?

TRẦN-ĐÌNH-TU
(Bình Thới)

ĐÁP : Có nhiều loại hóa chất dùng trong việc tráng gương soi, tùy theo từng phương pháp. Bạn có thể theo cách sau đây :

— **Chế thuốc A :** Lấy 100 phần khối dung dịch 10 phần trăm Nitrat bạc rồi cho nhều vào một dung lượng Ammônhiac 20 chữ vừa đủ để cho dung dịch Nitrat bạc vừa kết tủa rồi lại trong trở lại. Không nên dùng nhiều Ammônhiac quá sẽ làm hại lớp bạc mỏng đóng trên mặt kiếng. Sau đó đem hỗn hợp trên pha vào một lít nước cất (eau distillée). Tất cả dung dịch này gọi là thuốc A.

MƯA hái trái nha phiến

Cơn ghiền Á Phiện

— **Chế thuốc B :** Lại đổ nước cất vào dung dịch 40% Formol (tức Al-déhyde Formique) để cho Formol loãng thêm ra chỉ còn 10% thôi, Dung dịch loãng này gọi là thuốc B.

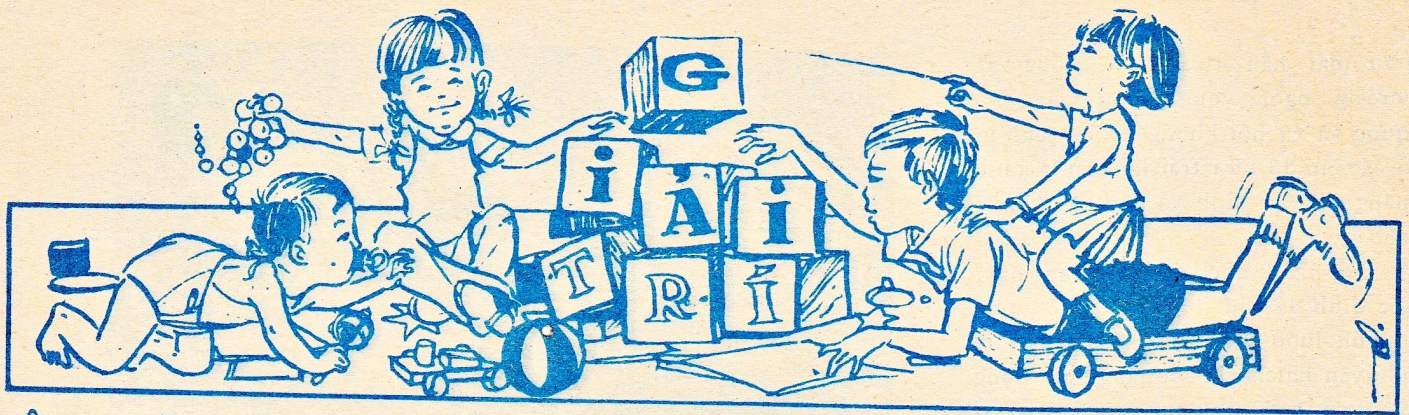
Trước khi tráng thuốc, bạn nên rửa và chùi tấm kiếng cho thật sạch, và lường đúng 2 phần thuốc A với 1 phần thuốc B.

(Tùy tấm kiếng lớn hay nhỏ mà lường thuốc thế nào cho khi đổ thuốc lên mặt kiếng, thuốc phải ngập

cao khỏi tấm kiếng ít nhất 1 phân tây).

Lẹ tay, bạn trộn hai thuốc ăn đều rồi rót ngay lên tấm kiếng (không ngừng tay)

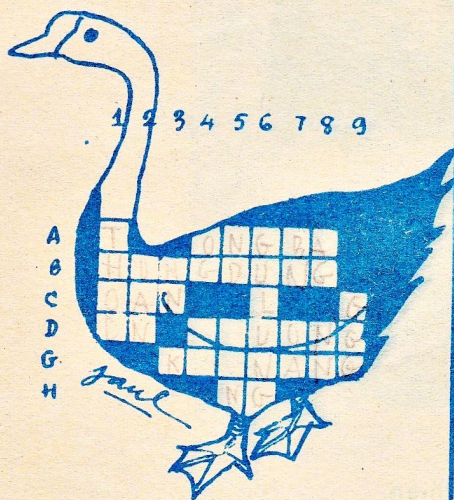
Sau 10 phút, bạc sẽ đóng hoàn toàn lên tấm kiếng thành một lớp mỏng chắc; bạc chỉ cần xả nước lên để rửa cho sạch nước thuốc dư mà thôi. Đợi khô bạn quét lên một lớp vec-ni mỏng để che lớp bạc mỏng ngừa sự cọ sát.

Ô CHỮ CON NGỔNG

NGANG :

- A— Bệnh không đi được — người sinh ra cha mẹ.
- B— Đề thu được chiến thắng người chiến sĩ phải chiến đấu một cách...
- C— Không có tội mà bị bắt — Lờ — G.
- D— Ngày nghỉ (viết tắt) — Công việc đình dưỡng.

G— Tên một cây cười nổi tiếng của V.N.

H— Anh G.

DỌC :

- 1— Hạt lúa còn gọi là hạt...
- 2— Tên ông vua đầu tiên đời nhà Lý
- 3— Hai anh — Đồng nghĩa với hát.
- 4— Cá thờ bằng... (viết ngược)
- 5— Tác giả truyện Kiều (viết tắt)— Khó tiếng hán.

- 6— Người có bấu trên lưng là người có tật...
- 7— Thuyền của nhà Phật đề qua bề khô (viết tắt) — tiếng khóc của trẻ sơ sinh.
- 8— Gà (viết ngược) — Na
- 9— Ba G.

VIẾT CHỮ LÊN DA

Trình diễn :

Anh ta đứng trước mặt khán giả, tay cầm giấy báo cũ. Từ từ bắt điểm và đốt thành một đồng giấy tro đen, xong lấy tay vỗ nát.

Anh ta quay xuống đưa cánh tay trái cho khán giả xem và lấy tay phải nắm một ít tàn tro xoa vào cánh tay trái.

Lạ lùng thay, cánh tay của anh ta nổi bật lên 1 chữ lớn : «HOÀNG» tên của nhà ảo thuật. Khán giả ngạc nhiên, vỗ tay đôm đốp trong gánh xiếc của nhà ảo thuật gia nổi tiếng.

Xảo thuật :

Ồ ! dễ lắm các bạn lấy 1 củ hành cắt đôi ra. Cầm nửa củ hành viết tên bạn lên cánh tay trái. Xong để khô rồi lấy giấy tàn, đen đã bị đốt cháy xoa lên. Tên của bạn sẽ hiện ra theo đường bạn viết bằng củ hành.

Khi xoa vào bạn chờ 1 giờ 1 ngày cũng thực hiện được, nhưng đừng cho nước bị dính vào.

Điều cần nhớ là khi « xiếc » xong bạn phải rửa tay và lấy hành viết lên lại mới « xiếc » được lần thứ 2 cho khán giả xem.

Họ huy Hoàng

Đố vui tuần này

1) Trên một ngôi mộ có một tấm bia thật đặc biệt, tấm bia này kể lại đầy đủ cuộc đời của người nằm trong mộ theo số học : người này là trẻ con trong một phần sáu cuộc đời; sau 1 phần 12 cuộc đời nữa cảm anh ta lún phún râu ; 1 phần 7 nữa anh ta đeo nhẫn cưới ; 5 năm sau có một đứa con trai. Nhưng đứa con trai này, mặc dầu rất được thương yêu, chết khi vừa bằng nửa số tuổi thọ của bố. Ông này sau đó còn sống thêm được 4 năm nữa.

Người nằm trong mộ sống được bao nhiêu tuổi, và cuộc đời của ông ta như thế nào ?

2) Hai ngọn tháp A và B, một ngọn cao 30 thước, một ngọn cao 40 thước, ở cách nhau 50 thước. Ở khoảng giữa hai ngọn tháp này có một giếng sâu F. Có hai con chim ở trên đỉnh hai ngọn tháp đồng thời cùng bay xuống giếng sâu với tốc độ như nhau và tới giếng sâu cùng một lúc. Tính khoảng cách từ giữa giếng sâu tới chân hai ngọn tháp.

GHÌ CHÚ

1) Để công bằng, các em ở gần tòa soạn cũng xin gửi thư bằng đường bưu điện. 5 em ở tỉnh xa và 5 em ở Saigon. Gia Định sẽ được chọn đúng giải. Những em khác nếu trả lời đúng mà vì tới trễ cũng xin đừng buồn, và mong các em chỉ coi mục này như một trong những phương cách để giải trí sau những giờ mệt nhọc chứ không phải để hơn thua, các em nhé.

SIÊU THỊ hoa hồng

BÁN ĐỦ CÁC LOẠI NỤ CƯỜI

Quận lỵ : ĐÌNH GỖ

Đề tạ lỗi với quý ngài
vạ thịt chó đã viết thư
về trách S.T.H.H.

CHẢ CHÓ MUÔN NĂM

Gia Định ngày 8-4-72.
Kính thưa Bác Đình Gõ.

Cháu tự giới thiệu
cháu là chủ tiệm Cờ tây,
nhận thấy bác đã nich
thịt chó quá xá, va chạm
đến quyền lợi Cây tờ
của tiệm cháu; cháu bèn
họa lại bài thơ của bác
đề... quảng cáo cho tiệm
nhà thêm đông khứa.

CHẢ CHÓ MUÔN NĂM

Ai ơi ! ta hãy xơi chả chó
Ngàn năm một thuở tìm
đâu có

Người gầy hóa mập, thêm
mình mẫn
Cặp mắt đang đeo đít chai
tỏ

Ai ơi ! ta hãy xơi chả chó
Máu huyết lưu thông không
đền đồ

Xin hãy thử mau, mau kéo
hết

Đình Gầu, Đình Gấu, xức
chúng nó

Ai ơi ! ta hãy xơi chả chó
Trở thành bài học đâu có

khó

Món bỏ nhất đời ta nên
biết

Nhất Gấu, nhì Gầu, tam
Gầu đỏ

Chủ tiệm Cờ Tây
(cháu của bác)

Thanh thi LAN CHÂU

VĂN THƯ KHẨN CẤP

Nơi gửi : Ban điều hành
Tòa Soạn.

Nơi nhận : Bác Đình Gõ
Siêu Thị Hoa Hồng.

1) Mấy tuần này, Siêu
thị Hoa Hồng phát động
chiến dịch « chống ăn chả
chó », khiến dư luận phân
chia ngay làm hai phe, một
phe ủng hộ, một phe chống
đối, báo hiệu lại sắp có lộn
xôn to không thua gì vụ
Hải Cua và Kẹp tóc.

2) Nhận thấy nêu các
vụ chả chó này ra, rất có
nhiều điều bất tiện, bởi
thịt chó là một món ăn...
quốc hồn, quốc túy, có
nhiều thầy, cô, chú, bác ưa
chúng.

3) Khẩn yêu cầu Đình
Gõ cho dàn xếp gấp nội vụ
để di hòa vì quý.

4) Mọi văn thơ liên hệ
đến thịt chó từ nay sẽ bị
tòa soạn kiểm duyệt.

5) Sẽ bồi thường cho sự
thiệt hại của Siêu Thị Hoa
Hồng bằng cách đãi Đình
Gõ một châu... Chả chó.
Ngày giờ sẽ thông báo sau.

ĐỀ KẾT THÚC VỤ CHẢ CHÓ

Có một con chó bị
người ta giết thịt, xuống
Ấm phủ phải vào chắt
Diêm Vương.

Diêm Vương bèn hỏi :

— Chó ở trên trần
mây mắc tội gì mà người
ta giết thịt ?

— Dạ, không biết. Chỉ
biết con đương đứng thì
người ta cầm búa đập
vào đầu con chí tử.

— Thế rồi sao ?

— Dạ, rồi người ta cho
con vào nồi, dùng nước
nóng làm lông trắng phều.

— Rồi sao nữa ?

— Người ta cho con
vào thui vàng như, mỡ
bụng ra, rửa cẩn thận, lấy
lông con làm mỡ nướng
lên thơm phưng phức.
Thịt con họ nướng chả
thơm diếc mũi, nấu ca-
ry, xương sườn, bắp vế
nấu dưa mặn đặc quánh,
cho thêm răm hành...
Gan con họ học mỡ...

Diêm Vương giờ tay
xua và bảo :

— Thôi, mày đừng nói
nữa tao thêm...

CON RẦN VUÔNG

Có anh kia tính hay
nói khoác, nhiều người
chế riếu. Sở mình quen
tinh, anh ta đi đâu cũng
đem một thằng nhỏ đi
theo và dặn nó hãy
mình nói điều chi khoác
lác quá thì bắm, ra hiệu
cho anh ta đỡ nói đi.

Một hôm, đến chơi
một nhà kia, một người
kể chuyện :

— Thằng người làm
nhà tôi vừa đi ở ngoài
đồng về bị một con rần
hết sức lớn nó rượt theo.

Anh ta hỏi :

— Con rần bao lớn ?

— Con rần lớn lắm, to

bằng cái bắp vế đây.

Anh ta bảo :

— Dữ không ? Con rần
bằng bắp vế đã lấy gì làm
lớn ? Tôi vừa đập chết
một con rần lớn hơn
nhiều. Nó ngang 4 thước,
dài 6 thước.

Thằng nhỏ, thấy thầy
nói như thế, bắm thầy lia
lịa, có ý bảo thầy bớt bẻ
ngang, thêm bẻ dài.
Nhưng ác hại, thầy lại
không hiểu, chữa lại :

— À quên, tôi nói lộn.
Con rần có bẻ ngang 5
thước mà bẻ dài 6 thước.

Thằng nhỏ thấy vậy,
lại bắm nữa. Tức thì anh
nọ đỏ quạ, quay lại gắt
thằng nhỏ :

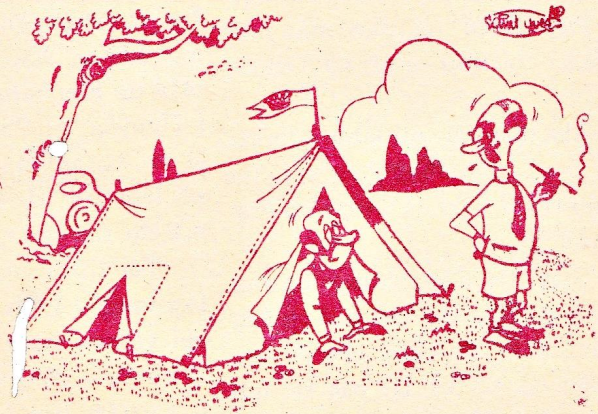
— Mày cứ ngắt tao
hoài. Tao bớt một thước
nữa thì thành ra rần
vuông, còn gì !

ĐÌNH GỖ CHỊU ÔNG THI SĨ NÀY !

* Khi đang ở bên
Pháp, thi hào nước Ý
d'Annunzio nhận được
một cái thư với vồn vện
hàng chữ ngoài phong bì :

« Kính gửi nhà thi hào
nổi tiếng nhất nước Ý.
Ông nói :

— Bức thư này không
phải của tôi. Tôi không
phải là nhà thi hào nổi
tiếng nhất nước Ý. Tôi
là nhà thi hào nổi tiếng
nhất thế giới.

KHI NHÀ QUÍ PHÁI CÀM TRẠI

— Tôi đã nói bao nhiêu lần rằng anh phải ra
bằng lối cửa dành cho bò bếp; sao cứ quên
hoài.

TÔI THAM DỰ ĐỐ VUI

Viết tặng độc giả yêu Thiếu Nhi

Tôi yêu Thiếu Nhi lắm — tôi giữ TN từ số 1 đến bây giờ là 82. Tất cả các sinh hoạt của TN tôi đều tham dự với một tinh thần lành mạnh. Ở đây tôi kể sơ qua cho các bạn nghe về « thành tích » của tôi. Khi có cuốn TN số 1 tôi đã tham dự viết về gia đình mến yêu, và khi tôi thấy tên mình trên báo tôi cảm thấy yêu TN lắm dù bài không được đăng. Rồi TN số 7 tôi cũng gửi 2 hình làm thẻ Gia Đình Thiếu Nhi, lời cuốn thêm em tôi và khi đã có lệnh thay thẻ — vì tôi biết tòa soạn rất đàng hoàng — và tôi cũng đã gửi lời cảm ơn tòa soạn. Đó, tôi tham dự nồng nhiệt như vậy vì biết rằng tôi sẽ được đền bù, bằng những khích lệ quý báu của bác chủ nhiệm, chị Đỗ phương Khanh, những tấm thiệp xuân, sự lưu tâm của bậc đàn anh.v.v... Và vì vậy tôi tham dự Đố vui có thưởng rất ư là nồng nhiệt và hầu như kỳ nào tôi cũng gửi thư về tham dự, vậy là tôi đã dành cho TN 70đ một tuần đấy.

Mua tờ báo về, trước hết tôi lật trang báo coi mục ĐVCT của mình kỳ trước có trúng không và (sau khi buồn 5 phút) tôi mới xem ĐVCT kỳ này. Đạo mới chơi tôi non nớt lắm, chỉ nhắm mắt làm đại. Rồi bỏ vô phong bì niêm lại và sau khi đã bỏ vô Bưu Điện tôi phó mặc cho may rủi và coi như mình đã « thoát nạn »...

Sau khi thất bại, tôi kinh nghiệm sau khi ở nhà đã đồng ý cả rồi, tôi niêm phong, sau đó nó được vô hộp thư bưu điện.

Lần này tôi đáp trúng, nhưng mà không có tên, tôi cáu quá quăng báo một đồng, đi chơi cho đã ức. Tối chiều em tôi về lật báo ra nói với tôi : « Anh T. mình trúng kỳ này sao không có tên » Tôi gật đầu « Ờ kỳ ghê ». Em tôi thêm « chắc nó thất lạc ». Tôi gật đầu nhưng lại nói

« Quái, mình gửi thư hôm chúa nhật mà ». Rồi lại lật lại tờ báo, hàng dãy người trúng thế này mà tên mình đi đâu. À... đây này ở phía dưới.

« Có một số em gửi giải đáp về trúng nhưng quá trễ nên không thể nào có báo biểu ».

Thế là tôi vỗ đùi cái đét, đổ vui kỳ đó tôi buồn tình không tham dự.

Nhưng kỳ sau tôi lại bừng chí, sau khi đã viết bức trả lời « lần thứ ba », lần này tôi chắc chắn tôi trúng và trúng thật. Tôi không thể diễn tả thái độ tôi lúc đó, cầm tờ báo trên tay, tên mình đây phải không, NKQT 10B' Lasan bá ninh Nhatrang A ! Đúng rồi, hoan hô thế là tôi đi khoe khắp cả nhà (đúng là đọc TN rồi bị lấy tính chất trẻ con đi). Hôm sau lên trường tôi gặp mấy đứa bạn chúng nó hỏi « Trúng TN phải không ». Vì chúng nó cũng đọc TN. Thiếu Nhi mà toàn dân cỡ lớp mười, mười một không hà, tôi cười thầm. Mà mấy tụi bạn khôn thiệt, tụi nó đề 1 Nguyễn tri Phương Nhatrang vậy là tới Lasan bá ninh và tới tay nó, nó làm vậy đâu ai biết nó là dân cò mà chỉ tưởng là lớp... sáu thôi.

Tôi thầm nghĩ có lẽ mình làm lớp mười có bất ổn gì cho các kỳ đổ vui về sau mà tôi bị hết hên, nghĩa là hồi một lần trả lời một nẻo, hay là cái tên lớp 10 của mình hết xài rồi.

Những thời gian tham dự ĐVCT thật vui có lúc tôi mua TN hồi

6g chiều ngày thứ bảy sợ gửi ngày chủ nhật trễ. Tối đó (7g30 là phải) tôi lon ton bỏ thư vào hộp bưu điện tôi nghĩ như vậy là thư đi lẹ đi, nhưng cũng như không, vì tối đó đâu có nhân viên làm việc và ngày chủ nhật là ngày nghỉ, tôi cũng không lấy làm phiền gì vì câu trả lời của tôi... không trúng.

Có lúc, vào tháng tư thì phải, tôi có dịp lên Saigon để làm lễ phát tang bà nội — tôi là cháu đích tôn bà nội chết ở Hà Nội, được báo về nhà nhờ trung gian ở Pháp. Tôi mừng quá mang câu giải đáp lên. Hôm đó là hôm thứ năm tôi nghĩ còn 2 ngày nữa là hết hạn mình gửi trong tuần, bỏ thư rồi về NT tôi hồi hộp lắm lật coi hai câu trả lời đúng, tỉ lệ đáp trúng trên 60%, trời ơi ! Chắc mình trúng... mà sao nó không có hay là gửi bưu điện ở Saigon phải hơn 2 ngày mới tới tòa soạn. Vì tòa soạn ở tận Phú Nhuận vậy là toi công.

Dù cho tham dự rồi bị hụt lỗ tôi vẫn không khỏi khoái hai kỳ thi giải trí ngày xuân (Nhâm Tý và Quý Sửu vừa qua). Nó làm tôi hồi hộp lo lắng mất mấy ngày xuân, về các cuộc vui này tôi mới công phu hơn. Thí dụ phân tách từng câu từng chữ lỗi ở phần 1 GTNX xuân Nhâm tý — câu III đầu heo đuôi khỉ, tôi vẽ hình dáng nó coi nó giống cái gì rồi phân tích trái lại, câu II bài thơ tôi lại theo ý má —. Tôi càng nghĩ càng thấy ức khi mình trả lời theo ý mình thì trật, ý người đúng. Khi trả lời theo ý người thì ý mình lại đúng, làm sao mà dung cả hai ý đây.

Rồi ngày giải đáp tới, các câu trả lời giải đáp làm tôi sáng con người, ôi đau đớn, một kẻ thất bại. Tôi tự nhủ mày chỉ là một thằng bại trận.

Nhưng dù bại trận nặng đi tôi cũng không bao giờ nản chí, cố gắng là mẹ thành công mà, tôi chịu phân tích ghê gớm lắm mà khi ghê gớm lắm thì nó ra có khuyết điểm phải không mấy bạn.

LINH TRUNG

CON CÔNG HAY MÚA

Còn gì kiêu hãnh cho bằng một con Công !

Với bộ lông hoàn hảo, dáng điệu thanh tao, Công đã được các nhà văn vật xếp vào hàng « hoa khôi » trong thế giới loài chim.

Nếu trong xã hội loài người, đàn bà đã may mắn được trời phú cho một vẻ đẹp « chim sa cá lặn » thì trong thế giới loài Công, con đực lại được cái hãnh diện ấy.

Chính Công đực đã thu hút sự chú ý của người ta và làm mất những con vật khác bằng những dáng điệu khi uy nghi lẫm liệt, khi dịu dàng tha thướt; trong khi Công cái, dù thuộc loại nào chăng nữa, cũng chỉ có một thân hình rất giản dị.

Tuy cũng có màu sắc tương đối hấp dẫn, nhưng Công cái không bao giờ có thể xòe đuôi ra để đạt tới một vẻ đẹp vô cùng lộng lẫy mà Công đực thường thực hiện được.

Loài Công xuất hiện trước tiên tại Ấn Độ, Nam Dương và bán đảo Ấn Trung. Mới đầu chúng sống tự do và chia làm 2 ngành : giống Pavus

Cristatus (Pavus Cờ-rít-ta-tuy), thứ Công thường bên Ấn Độ và giống Pavus Muticus Ở (Suy-ma-ta) và Java (Gia-va)

Tại những nơi này Công thường xuất hiện rất đông đúc trong các bụi cây hay gần các suối nước để nhặt hạt cây, bắt sâu bọ và những giống gặm nhấm nhỏ bé.

Công không thích sống lẻ loi. Bởi vậy, chúng thường ở thành từng đàn hai, ba chục con và luôn luôn đặt dưới quyền chỉ huy của một chủ Công đực cao niên đầy kinh nghiệm.

Bên Ấn Độ, từ ngàn xưa, Công đã được một số giáo phái coi như vật linh thiêng, là hiện thân của các vị thần linh, và từng được nhiều dân tộc coi như một con vật có nét đẹp duyên dáng nhất.

Thật vậy, trong các thời đại xa xưa bên Trung Hoa, Nhật Bản và nhất là tại các miền thung lũng Địa Trung Hải, con vật xinh đẹp này đã được dân Ê-bơ coi như một con vật tinh khiết và người La-Mã tôn sùng như hiện thân của nữ thần Junon

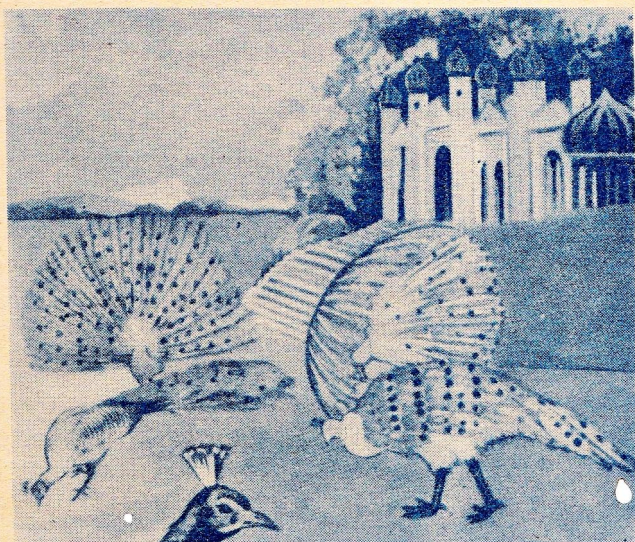
(Du-nông), vợ của thần Jupiter (Duy-pi-te).

Người ta nói chính các thương gia Phéniciens (Phê - ni-siêng) và Alexandre le Grand (A-lếch-dăng-lơ-Găng) đã mang giống Công tới La-mã và tại đây, Công đã được dùng làm lễ vật dâng lên thần Junon.

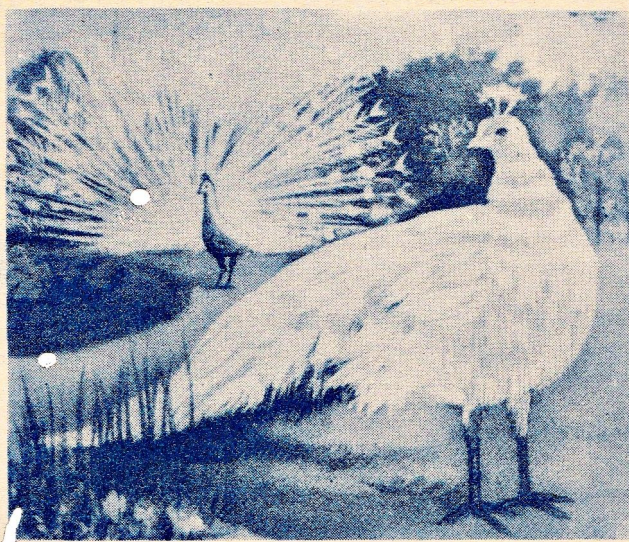
Đặc biệt loại Công trắng xòe đuôi tuyệt đẹp đã được dân La - mã ngưỡng mộ và chú ý tới. Nhưng người ta chưa biết đích xác nguồn gốc giống Công này. Người thì cho nó thuộc giống Pavus Cristatus, người lại bảo nó là một loại Công đặc biệt, không liên quan gì tới các giống Công khác.

Trong thời cổ, Công từng kiếm một vị trí quan trọng trong các ngành mỹ thuật và từng được đưa vào thần thoại như một con vật có thịt tinh khiết nhất dù chết cũng vẫn giữ được vẻ lộng lẫy huy hoàng, thịt không hề hư thối đi !

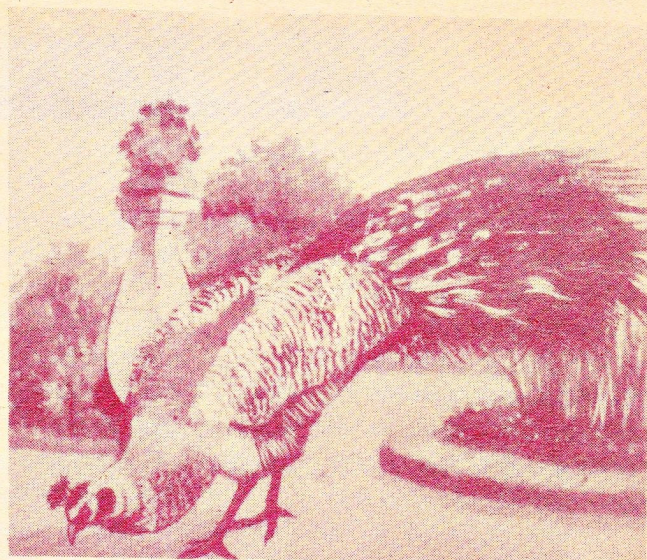
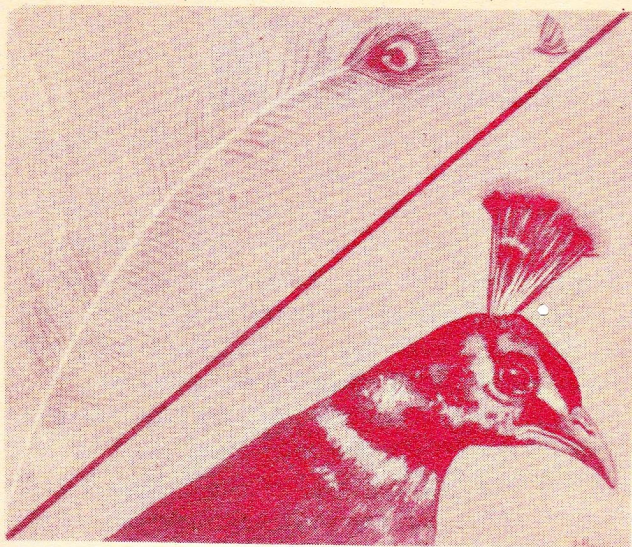
Bởi vậy, Công là tượng trưng cho sự bất diệt của thể xác và chính với ý nghĩa này, Công đã nghiêm nhiên

Đây là giống Công phát xuất từ bán đảo Ấn Độ và các đảo Mã Lai Á, hiện còn sống trong tình trạng hoang dã cạnh các đền thờ của dân In-đu, trong các rừng rậm thành từng đàn hai, ba chục con và được các tu sĩ tôn sùng đặc biệt.

Con công trắng với thân hình cân xứng thường được xếp vào loại Pavus cristatus. Chỉ công đực mới có cái đuôi dài xòe đều ra như nan quạt trông thật đẹp mắt. Giống công này phát xuất từ các xứ phương đông và thường được dân chúng nơi đây tôn sùng.

Đầu mỗi chiếc lông đuôi biến thành một «cái mắt» rực rỡ và kỳ lạ, khác hẳn với chùm lông đầu.

xuất hiện trong các họa phẩm, đồ khảm và chạm trổ trong thời kỳ phục hưng bên Âu Châu.

Về sau, người La mã và chính các vị vua của đế quốc này đã làm giảm giá trị của Công bằng cách tước bỏ cái vai trò một con vật biểu tượng và linh thiêng của Công đi; vì họ nghĩ Công chả là cái gì hết !

Tuy vậy, họ vẫn nuôi Công và nuôi rất nhiều, nhất là Công trắng với mục đích rất ư là thực tế: lấy thịt nhậu ! Đối với người La mã bấy giờ thì «dĩ thực vi tiên», ăn cái đã, còn mọi sự đề đó, hạ hồi phân giải !

Thịt Công trắng mà rô-ti lên thì phải biết, thơm chịu không nổi ! Nhất là món óc và lưỡi quay, dân háu ăn mà ngửi được mùi này thì thêm đến phát sốt lên, vì «ba món ăn chơi» này ngon tuyệt cú mèo !

Chính vì vậy mà trong khi đế quốc La-mã suy tàn cùng với nếp sống trác táng, xa hoa của họ thì món thịt Công vẫn hiện ngang đóng vai trò chủ chốt trong các buổi liên hoan sang trọng của các bậc quyền quý, bởi vì dân Anh và dân Nhật-nhĩ-Man đã thay thế người La-mã, biến chế món thịt Công thành hàng ngàn món ăn chơi rất phức tạp.

Cứ cái đà này thì có ngày giống Công phải tuyệt chủng. Nhưng may

thay ! Người ta đã nhập cảng vào Âu Châu giống gà Ấn Độ có hình dáng không khác Công là mấy. Nhờ thế mà Công đã tránh được cái chết thảm hại.

Rồi Công lại được người ta tiếp tục nuôi, nhưng bây giờ không phải để ngà thịt, mà để làm cảnh vì vẻ đẹp quý phái của nó. Hiện không ai nghĩ ra cách kiểm chứng lại xem thịt của Công có thật thơm ngon như người xưa thường ca tụng hay không.

Sống bên Âu Châu như một con vật nuôi trong nhà, Công thường lên mặt kẻ cả, khinh khi các gia súc khác, như gà, vịt, chim, trĩ v.v...

Công đực có bộ lông tuyệt đẹp vào các mùa Xiên, Hạ, và Thu; còn về mùa Đông, Công rụng hết lông đuôi để rồi sẽ mọc trở lại vào tháng ba. Trong thời kỳ này, lông của Công đực óng ánh nhiều màu, Công ta thường có điệu bộ nghênh ngang, kiêu hãnh, nhưng mỗi khi thấy bóng chị Công mái ở đâu là chú hùng hục

Chú công thường, loại *Pavus cristatus* thường được nhận ra bởi đầu, cổ và ngực có lông màu xanh da trời. Đuôi con đực có những bắp thịt đặc biệt có thể làm cho những chiếc lông dài cụp vào, xoè ra. Loại này ăn đủ thứ, phát xuất từ Á châu và được đưa vào Âu châu trong nhiều thế kỷ trước đây. Bộ lông rực rỡ của nó đã làm tăng thêm vẻ diễm lệ của các vườn cảnh

chạy tới, xòe đuôi múa một điệu thật là... nịnh đầm để tán tỉnh hồng chinh phục người đẹp.

Bị thu hút vì vẻ lộng lẫy, nhất là vì dáng điệu hùng dũng, uy nghi của Công đực, Công mái ra chiều ưng ý lắm, liền có những cử chỉ rất ư là duyên dáng với Công đực.

Rồi một thời gian sau, Công mái đẻ trứng. Số trứng thường thường là bốn cái, được Công mẹ ấp ủ trong vòng một tháng thì nở.

Với bộ lông tơ mềm mại phủ quanh người, Công con lúc này trông thật dễ thương.

Công đực không những có tính tự đắc hay khoe mình mà còn có tật ghen tuông. Mỗi khi trông thấy Công mẹ chăm nom săn sóc Công con, nó lấy làm khó chịu lắm, và thường nổi máu tặc-dăng, đập phá hết trứng cho bỏ ghét.

Bên cạnh nó, Công mẹ cũng tỏ ra bất thường. Mẹ chỉ muốn đục quyền kiếm lá cây hay cỏ khô về xây ổ sửa

soạn chỗ đẻ. Mụ thích làm tồ ở một nơi biệt lập. Nếu bị quấy rầy trong thời gian ấp trứng, lập tức mụ rũ cánh bỏ đi ngay. Điều này các nhà chuyên môn đã quan sát và nhận thấy thường xảy ra.

Muốn cho trứng không bị hỏng và có thể nở thành con, người ta phải nhốt một mụ gà tây tiếp tục ấp dùm.

Công là giống vật có thân hình rất vững chắc nên bất chấp mọi thay đổi của thời tiết. Chúng thích ngủ trên cành cây và rất lười bay, mặc dù cánh chúng to và khỏe. Nếu gặp sự gì bất trắc, chúng thường cầm đầu cầm cổ lúi vào bụi rậm nhanh như chớp.

Công hơi khó ăn, bởi vậy người nuôi Công phải chú ý lựa chọn thực phẩm cho chúng. Một con Công nếu được săn sóc kỹ lưỡng, có thể sống tới ba chục tuổi.

Một bầy Công *Pavus Cristatus* bao giờ cũng có một con đầu đàn hướng dẫn. Chú Công này thường có một bộ «y phục» rất hách... xỉ xàng: đầu chú có một chùm lông dựng đứng màu xanh dương có thể thay đổi tùy nơi chú sinh sống; bụng, đầu và cổ được phủ bằng những sợi lông xanh dương óng mượt; lưng màu xanh lá cây lấp lánh màu vàng; đuôi khi xòe ra có thể rộng tới 1m50 gồm 18 chiếc lông lớn màu nâu nhạt và 49 chiếc màu xanh lơ điểm những chấm vàng chấm trắng mà ta thường gọi là mắt.

Với những chùm lông dày, giống Công *Pavus Muticus* có thân hình to lớn hơn giống *Pavus Cristatus*. Cổ và bụng chúng màu vàng, ngực điểm những khoang hình tam giác màu xanh da trời, cánh màu đen có thể biến thành xanh lam với những đường viền màu ngọc bích, lưng và đuôi màu xanh lá cây điểm những chấm đen viền đỏ.

Giống Công trắng hiếm thấy hơn, mình thường lốm đốm xanh. Còn loại Công chuyên sống ở miền Ấn Trung có bộ mã màu đen xạm trong tuyệt đẹp.

VĂN TRUNG
(sưu tầm)

CUỘC THI SÁNG TÁC THƠ

Số thứ tự nhận được 339 LƯỜI

Quanh năm trốn học mãi rong chơi,
Chao ôi! Quần áo rách tả tơi?...
Long thủy, đi hoài không thấy chán,
Khánh sơn, đến mãi vẫn không rời.
Đến lớp cô thầy la quá đổi,
Về nhà bố mẹ đập tơi bời,
Từ đây lười biếng xin chừa bỏ,
Quyết tâm gắng học để nên người!

TRÚC BACH
(Tuy-Hòa)

Số thứ tự nhận được 348 MỘT NGÀY TRONG EM

Buổi sáng:

Khi ánh nắng ban mai vừa le lói
Em tung chăn ngồi dậy khẽ vươn vai
Buổi sáng nay trời lành lạnh heo may.
Mưa lất phất, ôi mưa ngâu tháng bảy

Buổi trưa:

Vùng đồng đã lên cao, trưa vắng lặng
Gió hiu hiu thổi khẽ tóc bay bay
Phố buồn tênh qua cửa sổ hôm nay
Vài chiếc lá nhẹ rơi trong cơn gió

Buổi chiều:

Em đếm bước trên con đường ngập lá
Nghe chiều về trong ánh mắt băng khuâng
Vài áng mây trôi lơ lửng trên không
Em khẽ trách: «Chiều nay sao mau quá...»

NGUYỄN THI MỸ HẢO

Số thứ tự nhận được 342 TUỔI HỌC TRÒ

Thương quá là thương tuổi học trò
Ngày ngày sách vở với âu lo
Vui thật là vui khi điểm tốt
Bực ời là bực lúc... Zê rô
Khóc giận, vui hờn là kỷ niệm
Yêu thầy mến bạn giữ cho to
Hành trang cuộc sống đời mưa gió
Có phải chăng là tuổi học trò.

DƯƠNG THANH MINH

Số thứ tự nhận được 344 GIỜ RA CHƠI

Chuông đã reo dài đến giờ chơi.
Sân trường hoa trắng nở khắp nơi.
Đàn đàn thiên nga thông thả dạo.
Ở góc sân trường khóm khóm chơi.

Hoa lá reo mừng vũ hát ca.
Vài cô tiên nhỏ áo lụa là.
Thơ thần chuyện trò với cỏ cây.
Nghe gió mây hờn đẹp tuổi hoa.

RONG TÍM

Số thứ tự nhận được 347 TÌNH MẸ

Như biển bao la chảy xuôi về
Như tấm lòng son, thấm hương què
Thơm ngát hương cau tình mẫu tử
Hơi thở dập dồn — dạ tái tê!

Dáng mẹ hiền như bông lúa xanh
Con sống yên vui với mộng lành
Con lớn lên nhờ ca dao mẹ
Giòng sữa ngọt lành con lớn nhanh

Theo tháng ngày trời lúa trở bông
Con như nụ hoa — hé môi hồng
Mẹ sống mỗi morn nuôi con trẻ
Nhà nghèo nên cuộc sống long đong

Có hôm cạn sữa trẻ khóc ròng
Đau xót, mẹ hiền bán đôi bông
... «Con ơi! kỳ vật cha con đấy..
Vì nước quê mình, cha hiến thân...»

Ngày đầu chập chững con tập đi
Nay mẹ hiền như cỏ xanh rì
(Ấu yếm thay ôi! bàn tay mẹ)
Sung sướng, nghẹn lời (mắt ướt mi)

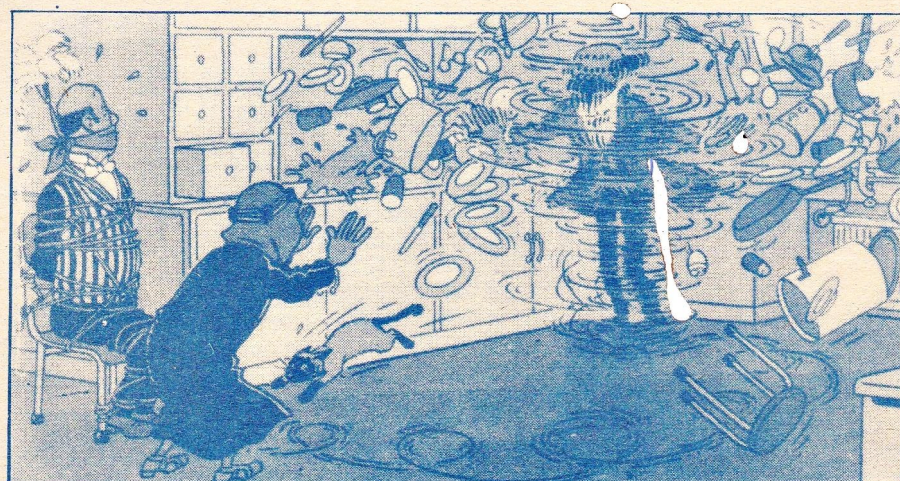
Con biết nói sao tỏ hết lời?
Tình mẹ bao la quá mẹ ơi!
Con muốn mãi trong vòng tay mẹ...
Nghe mẹ đong đưa tiếng...à ơi...

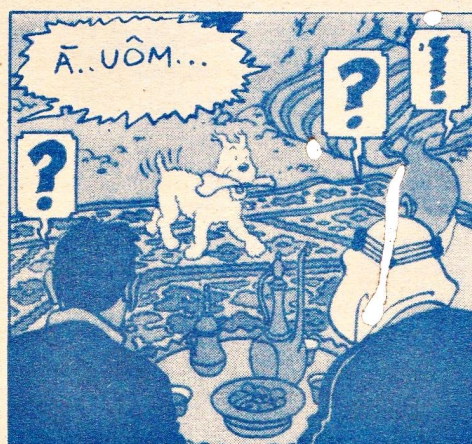
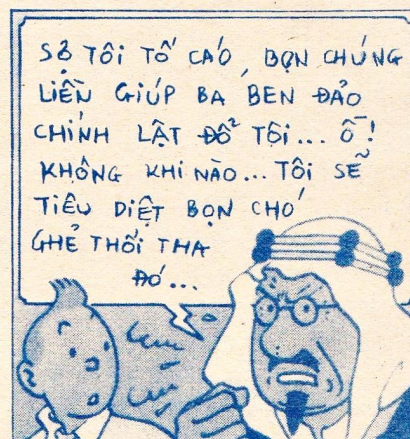
DIỄM PHƯƠNG (Nguyễn thị Hồng)

ĐẶC VỤ THẠN ĐÀ

Nguyên tác : HERGE

Chuyển ngữ : THU AN

ĐO PHƯƠNG KHANH phụ trách

VƯỜN HỒNG

Thư của em M. Dalat :

... Em có cảm tưởng nhóm Chủ Trương Thiếu Nhi là những người đã lớn tuổi, thuộc thế hệ cũ, không chịu tìm hiểu chúng em, những người trẻ của thế kỷ 20, thế kỷ của Love Story, của những thần tượng, Alain Delon, Renaud Verley, Bobby Vinton, Andy Williams, Adamo, Christophe, Sheila.v.v... Đọc Thiếu Nhi em thấy khô khan quá đi. Chị ơi ! Chị là người trẻ (em nghĩ thế) Chị hãy tìm hiểu chúng em. Tuổi trẻ bây giờ quá chán ghét chiến tranh, cần tình yêu. Em rất thương Thiếu Nhi vì thấy Thiếu Nhi lạnh mạnh và nghĩ tới những hy sinh của tòa soạn sẽ thành vô ích nếu báo phải đình bản vì lỗ lã. Nên em làm gan viết về cho chị, chị hãy đại diện chúng em đề nghị với bác chủ nhiệm và chủ chủ bút, hãy dành cho chúng em một khu vực của riêng chúng em, chị hãy đăng những mỗi tình thơ mộng, hay nếu tòa soạn không viết được thì dịch của ngoại quốc, em cam đoan Thiếu Nhi sẽ được hoan nghênh. Tại bạn em đều đồng ý là Thiếu Nhi đẹp, bài vở công phu, nhưng mà khô khan quá, thiếu phần tình cảm thơ mộng. Chị nghe lời em đi, rồi Thiếu Nhi sẽ trở thành báo lành nhất nước cho chị coi...

Trả lời : Chị rất cảm ơn em đã có nhã ý tìm lối thoát cho Thiếu Nhi. Qua thư em, chị thấy tâm hồn

em trong sáng lắm. Nhưng chị sợ em dễ bị mất thăng bằng, bị lâm độc vì chiều bài tình yêu lãng mạn quá, em gái của chị !

Thú thật với em là sau khi đọc một dọc dài những tên ngoại quốc, chị ngần ngại (cảm ơn em có nhã ý cho chị vào giới trẻ, nhưng chị đành thú nhận rằng về phương diện thần tượng của tuổi trẻ như kẻ trên chị có lạc hậu, vì chị gần như mù tịt, không hiểu họ đã làm được những việc kinh thiên động địa gì mà trở thành danh nhân như vậy). Tra cứu mãi, chị mới biết họ là những ca sĩ ngoại quốc trẻ tuổi, hát nhạc tình cảm, và hiện nay rất được giới trẻ ái mộ.

Em ơi ! Chị hơi buồn em ạ. Em đã lòng yêu quý chị, thì chị cũng có bồn phận thành thật với em, chị buồn em đấy.

Vì rằng em thuộc thành phần được ưu đãi trong xã hội, được học trường danh tiếng, được ba má cưng chiều, đời sống dư dả, mà em lại ích kỷ. Xin em đừng nổi giận mà liệng báo đi. Hãy đọc tiếp em ơi ! Em có còn tí chị như trước thì cố bỏ ra hai phút đọc tiếp em nhé. Chị kêu gọi em này. Hãy nhìn ra xa hơn một chút đi em. Những thần tượng đó là của những thanh niên các nước tiên tiến, họ đã có đời sống

tương đối sung túc. Họ theo chủ nghĩa cá nhân, chỉ lo hưởng thụ. Và ngay chính ở những nước đó, tư tưởng của lớp thanh niên thường coi mấy người ấy là thần tượng cũng dễ bị khủng hoảng lắm, và cũng không có lối thoát. Đời sống dễ dãi buông thả lo hưởng thụ sẽ đưa con người tới trống rỗng và dễ sa ngã. Họ không có niềm hãnh diện của một người thấy mình có quan hệ mật thiết với cộng đồng. Sự sống của chúng ta hiển nhiên là phải có liên lạc tới nhiều người, gần nhất là cha, mẹ, anh, chị, em, chú, bác, cô, dì, thầy, cô giáo và bạn bè. Rồi từ quần áo cơm gạo, an ninh, sức khỏe v.v... xã hội đã giúp đỡ chúng ta. Bù lại, ta phải có bồn phận với những người khác. Hơn nữa, đất nước chúng ta triển miên trong khói lửa, dù muốn có một đời sống cá nhân hưởng thụ như những người dân ở những quốc gia tiên tiến, chúng ta cũng phải gắng công xây dựng một đời sống chung cho dễ thở đã. Chứ trong khi 99/100 dân chúng điêu linh khổ sở, mà em lại đem những cô cậu kẻ trên ra làm thần tượng, thì chị thấy cứ như là điệu đàn ngang cung ấy em ạ.

Em đừng lầm lẫn tình cảm với sự yêu đương của trai gái. Tình cảm, tình yêu, yêu thương, em có thể dành cho Phật, Chúa, ông, bà, cha, mẹ, anh, chị, thầy, cô, bạn bè, người, vật... Tình yêu ấy là tình yêu mệnh mông vị tha mà ở tuổi các em, các em nên phát huy để làm đẹp cuộc đời. Còn tình yêu trai gái, không phải là xấu, nhưng nó chỉ đẹp khi nó ở đúng vị trí, và đã tới tuổi. Như một sự tuần tự khi làm nhà là : Đắp nền móng, rồi xây tới

VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG

tường, rồi mới lợp mái. Tuổi em mà không lo xây nền đắp móng, lại lo lợp mái trước thì nguy quá em ơi!

Ba má đã yêu thương em suốt 17 năm rồi, em hãy yêu thương lại ba má, và vì yêu thương ba má, em ban phát tình yêu cao thượng đó vào những công cuộc xã hội, vào những người đau khổ tàn tật, em hãy hy sinh bớt những tiện nghi để an ủi những người đáng thương. Rồi tình yêu sẽ đến, nhưng là những người xứng đáng, cũng có tấm lòng cao cả, sẽ đến với em. Cái duyên đáng thăm lạng của em sẽ là thần tượng của người khác, sao em phải tôn mấy người em kể ở trên làm thần tượng. Họ chỉ nhờ có cái giọng hát mà họ nổi danh, chỉ đáng tán dương về phương diện nghệ thuật, Chứ đã chắc gì tâm hồn họ có cao thượng không mà các em phải tôn thờ.

Em chỉ còn vài năm sống với ba má, em hãy làm những gì mà khi em lấy chồng, rời khỏi gia đình, dù có muốn, em cũng không còn cơ hội để làm cho ba má nữa. Và em cũng nên nhớ câu danh ngôn: «Hãy cho tôi biết anh chơi với ai, tôi sẽ cho biết anh là người thế nào». Chị tiếc rằng thần tượng của các em không phải là những vĩ nhân đã hy sinh cho xã hội, cho nhân loại, như ông Henri Dunant, thủy tổ Hồng Thập Tự, bà Florence Nightingale, người phụ nữ chí nguyện đầu tiên, bác sĩ Schweitzer, người đã tình nguyện hy sinh cả cuộc đời, lặn lội vào rừng núi Phi Châu để chữa bệnh cho những người dân chưa biết tới ánh sáng văn minh v.v...

Không có thể hệ cũ, mới. Chỉ có thể hệ của những người biết hy sinh biết làm đẹp cuộc đời, biết quên mình và thể hệ của ích kỷ, hưởng thụ, mỗi người chỉ biết có mình mà thôi em ạ.

Chị ĐỖ-PHƯƠNG-KHANH

Kẹo Chuối

Đạo này chuối đắt ghê các bạn nhỉ? Hồng như «hồi năm» chỉ 4,5 đồng một nải. Vậy hôm nay Trang hướng dẫn các bạn làm kẹo chuối đề... mỗi ngày ta đều có ăn... «chuối» vừa bở, vừa ngon lại vừa tiện mỗi khi nhà chợt có khách đến chơi các bạn há!

Vật liệu:

— 3 nải chuối sứ chín mùi, no tròn (các bạn lựa chuối chín sao mà vỏ thật mỏng dính sát với thịt chuối ở trong í! Loại chuối này mà bóc vỏ ra, cần nhẹ một cái là thấy ruột chuối đỏ hồng, ăn vừa thơm, vừa ngọt).

- Nước cốt của một trái dừa khô.
- Đường nhuyễn.
- Dầu ăn để thoa giấy khi đồ kẹo.
- 2 tờ giấy bóng trắng mờ.

Cách Làm:

«Trước tiên chuối đem lột tất cả vỏ đi. Đoạn cho chừng 5,6 trái chuối vào trong một bao vải nhỏ hoặc một miếng vải lớn bằng hai tờ Thiều Nhi, rồi túm kín lại để vào cối lấy chày giã cho thật nhuyễn, thật nát. Cứ thế các bạn giã cho hết chỗ chuối đã mua rồi đem đóng xem được bao nhiêu tô chuối thì cần bấy nhiêu tô đường. Đường, chuối, nước cốt dừa trộn lẫn trong một nồi phải khá lớn để quấy kẹo cho dễ. Ban đầu các bạn cứ đồ lửa nhưng độ một tiếng sau thì phải bớt lại cho nhỏ kéo cháy. Làm xong kẹo này ít nhất là 1 tiếng rưỡi gần 2 tiếng (không kể thì giờ giã chuối và nạo dừa, vắt nước dừa đấy) bạn đem

đồ ra một tờ giấy bóng trắng mờ đã gấp đôi và có thoa dầu. Để thế khoảng 5 tiếng cho kẹo thật nguội bạn hãy lấy dao «cắt» hay «chặt» kẹo tùy theo kẹo mềm hay cứng. Kẹo cứng và dòn khi bạn quấy kỹ và lâu, kẹo mềm và dẻo khi bạn quấy khoảng 1g30 ph. Kinh nghiệm Trang cho thấy cần quấy gần hai tiếng ăn mới ngon. Công phu ghê bạn nhỉ! Trang mong rằng dù vậy các bạn Thiều Nhi của Trang vẫn kiên nhẫn để thực hành... Đề hầu có kẹo ăn chứ! Ý quên! «cắt» hay «chặt» kẹo xong bạn nhớ rọc giấy mà gói lại rồi cắt vào lọ hay đưa vào bao tử... là tùy ý.

NGUYỄN THỊ NHA TRANG
(N.T)2

MẪU

THÊU

● Nếu anh có một gia đình hạnh phúc, anh nên nhớ trong đó có một người đàn bà biết tự quên mình.

R. BAZIN

* *Chị ơi! Chữ dân hủi cua và chữ dân kẹp tóc, nét chữ dân nào được điều luyện lạ thường và xinh đẹp tuyệt vời hơn hết!*

Trịnh thiên Vũ

— Nét chữ của dân chăm tập viết là xinh đẹp hơn hết em ạ.

* *Chị ơi! Ai xỉ nhất thế gian hở chị (chị phải nói thật, cảm nhận là chị xỉ đấy nhé).*

Xuân Hải — Phan Rang

— Ơ hay, em ngây thơ thế, chị mà xỉ à? Bác Đình Gô mới là người xỉ nhất chứ.

* *Chị ơi! Sao bạn em đang chơi thân với em, lại bỏ em mà chơi với người khác.*

Hoa sơn Trà — Tùng Nghta

— Tại 1 trong 2 người đã xấu chơi.

* *Chị ơi! Ban đêm, Chúa có ngủ không?*

Bé Mai, Saigon

— Chúa thức để trông nom cho Ba Má và Bé được ngủ yên, bé ạ.

Thân mến
Chị MAI LOAN

DÔI NGOÀI KHUNG CỬA

Một khung cửa nhỏ
Với đôi mắt thỏ
Một tờ giấy trắng
Bút tím ngây thơ

Xõa tóc làm thơ
Ơ chao ngần ngại
Bày đặt mộng mơ
Tim hồng vu vơ

Giọt mưa rơi khẽ
Vờ buồn đấy nhé
Gục mặt xuống bàn
... Văn thơ thỏ thẻ

Tự dưng em khóc
Buồn thật hờnh hờ
Chao ơi thi sĩ
Vương tơ cung ngọc

Nghe nhớ nghe thương
Ngày tháng nồng hương
Em đếm trên tay
Mộng ước bình thường

NGUYỆT THANH
(bn Giảng Mơ TK)

Dòng : dòng dôi, dòng giống
dòng họ, dòng nước, dòng sông
dòng lệ, nhà dòng,

Ròng : ròng rã, nước mắt
chảy ròng ròng.

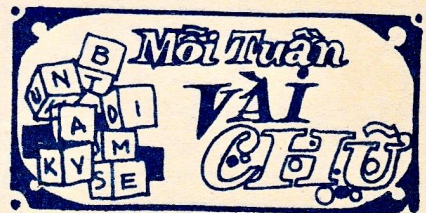
Rã : rã đám, đôi rã họ, rã
rượu.

Dã : dã rượ, truyện dã sử,
dã man, con dã tràng.

Giã : từ giã, giãc giã, cười
giòn giã, giã gạo, giục giã.

— Thông minh thì bị người ta
ghét và ngờ vực. Igudộn thì bị người
ta chê cười. Nhưng thông minh mà
biết làm như ngu độn thì mới thật là
khôn kin.

LŨ KHÔN

Thiện : nhiều nghĩa. Gốc chữ Hán, người Tàu viết chữ Thiện khác nhau tùy theo nghĩa.

Thiện : lành, hay, tốt.

Thi dụ :

Thiện nhân : người tốt ;

Thiện tâm : lòng tốt.

Thiện ý : ý tốt lành.

Thiện chí : có ý tốt mà làm điều gì.

Thiện ngôn : lời nói phải, lời nói lành.

Thiện : giỏi, khéo.

Thi dụ :

Thiện chiến : đánh nhau giỏi.

Thiện xạ : bắn giỏi.

Thiện nghệ : làm giỏi nghề nào đó.

Thiện công : người thợ khéo.

Thiện : bữa ăn.

Thi dụ :

Ngự thiện : vua ăn.

Văn thiện : bữa cơm chiều.

MUỐN CÓ THẺ G.Đ.T.N

1— Sau đây là mẫu phiếu xin gia nhập gia đình Thiếu Nhi: Em tên là..... bút hiệu (nếu có)..... sinh ngày..... tại..... hiện đang theo học lớp... trường..... cư ngụ tại..... có khả năng..... ước vọng (nếu có)..... Xin gia nhập GĐTN và hứa sẽ giữ gìn tác phong, đạo đức để xứng đáng là một thành phần gương mẫu trong đại gia đình Thiếu Nhi Việt Nam.

Ký tên

Xin đính kèm 2 hình 3x4, bao thư có ghi địa chỉ của em và dán 100 tem.

THƯ TỪ VÀ BÀI VỞ ĐỀ :

Kính gửi tòa soạn Thiếu Nhi
159 Thiệu Trị Phú Nhuận Saigon.

bướm TRONG VƯỜN

TUỔI ƯƠM MƠ

(Thương về chị Trang của em)

Thương tóc dài em xanh
Thương lá vàng lia cành
Thương những chiều man mác
Thương tháng ngày qua nhanh

Nhớ tiếng cười ngây thơ.
Nhớ chùm hoa mười giờ
Nhớ chiều ngoài cửa lớp
Nhớ tuổi buồn em mơ.

THANH TRÚC

HOA HƯƠNG

Có bông hoa hương
Vừa nở trong vườn
Ngát một mùi hương
Trông thật... dễ thương.

DIỄM PHƯỢNG
(Ng-t-Hồng)

TRƯA HÈ TRÊN ĐƯỜNG VẮNG

Trưa hè yên lặng
Trên đường phố vắng
Chốc chốc tiếng xe vụt qua
Rồi âm thanh chim trong ánh nắng

LƯƠNG VĂN HÒA
(Tam Kỳ)

bướm trong vườn • bướm trong vườn • bướm trong vườn

CHIỀU MƯA NHỚ EM

(Riêng tặng Lê thị Hiệp)

Chiều nay mưa trải nhẹ bên sông
Chị nhớ em về thấy lạnh lòng
Phương đó xa xôi em có biết
Chị giờ hiu quạnh nhớ mênh mông
Chị nhớ về em nhớ thật nhiều
Đứa em bé nhỏ lắm thương yêu
Giờ đây đã lớn thành thiếu nữ
Áo trắng thướt tha đáng mỹ miều
Em có biết chẳng những chiều mưa
Gió lay nhẹ thoảng lá dong đưa
Lòng buồn se mỗi sầu ly biệt
Chị nhớ về em mấy cho vừa...

Rồi để cho hồn vào kỷ niệm
Buồn thương chất chứa ở con tim
Cho lòng nuôi tiếc vùng tuổi ngọc
Đã thoảng qua nhanh biết đâu tìm?

Giờ đây một bóng chị cô đơn
Xa em cúi mặt khóc đôi hờn
Tặng về em những dòng di vãng
Mưa vẫn rơi hoài chị buồn hơn...

TRẦN THANH UYÊN

TÌNH THƯƠNG

Công cha như núi Thái
Nghĩa mẹ như nước Nguồn
Tình cha sâu vô tận
Tình mẹ rộng vô cùng

Công thầy như biển cả
Tình thầy như núi sông
Học trò ngày tháng nhớ
Khắc ghi ân trong lòng

Anh em từ biên cả
Anh em từ muôn phương
Cùng bàn tay siết chặt
Cùng bàn tay quê hương
Tình anh em sâu đậm
Tình anh em ruột rà
Một người vừa gục xuống
Là mọi người xót xa

Bạn bè ngàn thương mến
Bạn bè chung tấm lòng
Cùng chia sẻ lẫn nhau
Cùng con cháu Lạc Hồng

NGUYỄN TRƯỜNG ANH

CHIM KHUYA

Tóc đã rối thương dịu êm bờ kết
Qua Trường Tiền nước uốn nhịp
Lập thu của Huế nhỏ lại chút tình
xưa
Áo trắng đại lộ mềm bao nhung nhớ
Dáng em xinh ngoan hiền như hoa
nở
Mây lãng ngàn du hồ phách sầu mơ
Nhỏ hạt trắng tim bóng tối uyên sơ
Em mãi mãi là chồi xanh vương vấn
Ngón tay út hồng lên màu rượu
phấn
Sông nước còn dây xếp nụ tơ hồng
Ước chi mây thuận hậu sợi sắc
không

Về kết tóc em đan bờ mi nhỏ
Ngậm trong răng thanh nhưng vại
cọng cỏ

Khẽ mỉm cười xấu hổ lá xếp đôi
Cho e dè ngừng ngấp hiện trên môi
Và xác lá trải lên mùa thu Huế

P.T. Thương Yêu (nhóm Hoa Tiên)

TÌNH KHÚC LOÀI HOA NHỎ

Ồ!
Này con chim nhỏ,
Đôi môi son đỏ
Trông quá ngây thơ
Lú lo ca hát
Trên tít cánh mơ...

A!
Một cánh rừng già
Có những loài hoa
Sắc tím màu cà
Sợi chỉ hồng thêm
Chỉ có mình ta... mình ta,...

Đây luống cỏ xanh
Như nhung bền mảnh
Miền dốc nắng hanh
Nghĩ một tương lai
Xa vời mong manh

Đây quê hương đó
Gọi mưa nho nhỏ
Vẫn một trời thơ
Bính Bính vẫn còn
Một lần sợ lo.

ĐẶNG THỊ MỸ DUNG

bướm trong vườn • bướm trong vườn • bướm trong vườn • bướm trong vườn

mười bốn

CAO BIEN

MÁI tóc mười bốn nhảy lò cò trên vai Mi, từ bên trái qua bên phải cứ như lúc Mi cò chụm, cò chụm ở mức năm, mức sáu i Ty ạ.»

Tề Mi hay bảo em như thế mỗi khi hay đùa em nhảy chân sáo từ trường về nhà, và mỗi lần nghe như vậy em lại muốn quay lại xem tóc em nhảy lò cò thế nào, nhưng độ quay của em bao nhiêu thì tóc cũng quay như thế, cứ như chơi ú tim mà em lại hay chơi ú tim lắm cơ

Có một lần, em ghét tóc hay làm em mỗi cò nên Thay vì thất hai bím ở đằng sau em rẽ ngôi xuống đến gáy và buộc hai đuôi ngựa ra đằng trước (trông giống như hai cái sừng trên hai tai ghê lắm) và đeo cặp kính to tròn hết ở đằng trước lại cho ra đằng sau rồi soi gương cười ngất nghẹo. Cô nàng tóc hay mắc cỡ ghê, mặc dầu em đã cột hai sợi tui băng màu hồng, hình như cô nàng vẫn nũng nịu: «Eo ơi trông xấu lắm», thế là em phải chiều cô ta, cẩn thận thắt lại hai bím thật đẹp ở đằng sau, thêm hai dải ruy băng màu tím nữa.

Con đường ngăn giữa những hàng thông thẳng tắp cao thật là cao, nền trời màu xanh sáng có những cụm mây trắng bay lơ lửng vừa bay vừa nhìn xuống con đường, nơi em vẫn đi học và về học, em thấy mình nhỏ bé quá giữa không gian. Gió làm tung tóc em, làm những lá thông xào xạc chạm vào nhau và làm những hạt bụi thật nhỏ, thật xinh bốc tung lên bay vào giữa những hàng thông và đậu trên những nhánh thông cao nhất, nếu không có bạn em, chắc em sẽ run sợ và chẳng dám một mình đi giữa khung trời hùng vĩ ấy. Tề Mi thường bảo: «Con đường của hai đứa mình Ty nhỉ.»

Vậy mà hôm nay em phải đi một mình, con đường trở nên xa lạ, rụt

CUỘC THI

SÁNG TÁC

VIẾT VỀ KỶ NIỆM HỌC TRÒ

rẻ quá khi chỉ có mình em, mái tóc mười bốn chẳng buồn nhảy lò cò nữa và em cũng chẳng được nghe Mi nói: «Mái tóc mười bốn nhảy lò cò trên vai mi nữa». Tề Mi giận em rồi, buồn ghê cơ. Thật ra thì chẳng có gì cả, chỉ tại em, mà không, tại cả 2 đứa, nếu em hoặc bạn em biết nhường nhau một tí thì đâu đến nỗi này, lúc về học, mới ra đến cổng em đã tranh nói: «Đề Ty nói cho hồ nghe...» và Tề mi ngắt lời em:

— «Lúc Ty lên trả bài do...

Em bịt miệng bạn:

— «Đề Ty nói đã.

— Không, Mi nói.

— «Ty nói.

— Đó, nói đi... không thêm nữa..

và Mi vụt chạy đi.

— Mi... em tròn mắt rồi ôm mặt khóc.

Đã hai ngày rồi ngày nào cũng chỉ một mình và ngày nào em cũng khóc. Hôm qua đi học về mẹ đợi em ở cổng, ngạc nhiên mẹ hỏi:

— Con gái mẹ lại ướt mắt rồi, có chuyện gì thế? Nào, nói cho mẹ nghe.

Em vừa khóc vừa kể, nghe xong mẹ bảo:

— «Ồ! các cô gái lắm chuyện ghê đề dấy mẹ xem giận nhau đến bao lâu?»

Mẹ hỏi đó em đấy, em cũng biết không thế nào em giận Tề Mi lâu được nhưng mỗi lần em định nói chuyện lại, cò nọng cứ như bị cục đá chặn lại, nghèn nghẹn thế nào ấy, đành im lặng buồn một mình vậy.

Không có Tề Mi, cứ đi qua con đường thông vắng em lại sợ và bước thật nhanh vừa đi vừa thút thít. Những cánh thông như vươn ra dài và cụm lại như muốn chụp lấy em, gió xoáy từng vòng từng vòng trên đầu và trời cũng quay cuồng nhảy múa, em chạy thật nhanh mặc cho gió đánh vào mặt, vào áo kêu phàn phật, qua khỏi con đường thông xuống hết đoạn dốc em mới dừng lại thở.

Cũng như em, Tề Mi chẳng vui tí nào, nhò ngồi đó gục đầu vai rung rung, chiếc miệng không liến láu như mọi người nữa, thỉnh thoảng đôi mắt ướt lại ngược lên nhìn em và khi gặp tia nhìn trả của em lại vội vàng cúi xuống. Cứ như vậy nhiều lần cho đến giờ chơi, cô giận em chả nghe gì cả, chắc Tề Mi cũng vậy, em chỉ thấy những đốm sáng lung linh mờ mờ che mắt em và chỉ nghe tiếng nấc thật nhẹ của Mi. Cả lớp đã ra chơi hết chỉ còn lại em và Mi, thật im lặng, Mi ngồi cạnh em, sự im lặng ngọt ngào, có cái gì ở trong em cứ như muốn phá vỡ lồng ngực nhảy tung ra; Bất thành linh em đứng bật dậy hét:

— Tại sao Mi không hỏi? và em bịt miệng, thấy bạn giật mình nhìn em, mắt tròn xoe ngạc nhiên rồi... mỉm cười (nhìn em lúc ấy hẳn là tức cười lắm) làm em mắc cỡ cũng cười theo và hai đứa cứ nhìn nhau cười cho đến lúc về học

Con đường toàn thông với em lúc này không xa lạ nữa. Tề Mi đi cạnh em, hai đứa cùng ngưỡng ngưỡng và tự hỏi sao mình dễ giận và dễ hòa thế. Chúng em nắm tay nhau nhảy tung tăng vòng hết cây thông này qua cây thông khác. Tề Mi hỏi em:

— «Thế chuyện Ty định nói là chuyện gì?

Em nghiêng đầu hỏi:

— Chuyện gì là chuyện gì

— Chuyện hôm hai đứa giận nhau í

A chuyện đó như thế này:

(xem tiếp trang 28)

PHƯƠNG PHÁP ĐỌC SÁCH

I) Mục đích :

Để trau dồi môn luận văn, chúng ta cần phải học hỏi ở thầy giáo, bạn bè, nhà văn. Học hỏi ở thầy giáo, bạn bè đã dễ, muốn học hỏi ở nhà văn những lời văn hay, đẹp, nhưng tư tưởng cao kỳ, có lẽ không gì bằng chúng ta thực hiện việc đọc sách.

Xưa nay, ta thường đọc sách vì thích thú, để giải trí, để giết thời giờ, để đưa giấc ngủ mau đến với chúng ta v.v... đó là một sai lầm rất lớn. Ngược lại đọc sách sẽ giúp ta trau dồi học vấn, rèn luyện tư tưởng và thu thập ý kiến. Do đó vấn đề đọc sách rất là cần thiết trong đời sống, chẳng những trong đời học sinh mà cả trong cuộc sống thường nhật của con người. Vậy đọc sách là một lối học hỏi tiến bộ, sớm làm giàu cho kiến thức của ta.

Vì những lẽ đó môn đọc sách trở thành một môn học chính trong giờ Quốc văn (Giảng văn và Luận)

II) Phải đọc những sách gì :

Lẽ dĩ nhiên là có muôn ngàn sách để đọc, có lẽ cả một đời của chúng ta cũng không thể đọc hết được. Nhưng ở đây chúng ta cần xét nên đọc đến những sách nào. Với cái lứa tuổi mà tâm hồn của chúng ta còn trong sạch, hồn nhiên, vô tư lự, chắc chắn sẽ chọn lấy những sách, những truyện có tính cách giáo dục, đó là những sách của các nhà văn thời tiền chiến như :

— Nhất Linh, Hoàng Đạo, Thế Lữ, Khái Hưng, Thạch Lam, Đỗ Tồn, Xuân Diệu v.v... và những tác giả thời hậu chiến như :

— Lê Tất Điều, Duyên Anh, Bình nguyên Lộc, Từ kế Tường, Sơn Nam, Võ Hồng, Minh Quân, các cây bút trẻ như :

— Quyên Di, Nguyễn thái Hải, Nguyễn trường Sơn, Trinh Chí, Nhật Lệ Giang, Nguyễn Hòa Giang, Nam Quân v.v... trong tủ sách Tuổi Hoa, và các cây bút kỳ cựu như :

— Nguyễn hiền Lê, Hà mai Anh v.v...

III) Đọc sách như thế nào :

1) *Địa điểm* : Phải đọc sách những nơi thoáng khí, sáng sủa, ở trong phòng hoặc ngoài trời, nhất là trong vườn có nhiều cây có bóng mát.

2) *Thời gian* : Nên đọc vào buổi sáng lúc mọi người chưa thức giấc, đó là lúc yên tĩnh. Tránh đọc sách vào các lúc hoàng hôn và đêm khuya. Cũng không nên đọc vào buổi trưa vì đó là giờ nghỉ ngơi.

3) *Khi đọc sách* : Khi đọc sách không nên nằm, bởi lẽ giấc ngủ chóng đến, dễ gây sự mệt mỏi và chán mắt. Nên đọc to nghĩa là vừa đủ nghe trong một phạm vi, và một cái diện tích như phòng học, nhất là không nên đọc thầm, nên đọc chậm rãi và thể hiện giọng đọc bằng cử chỉ, hành động đúng như cử chỉ, hành động của nhân vật để thông cảm với ý nghĩ của tác giả. Còn lúc đọc, chúng ta cần phải đọc đúng giọng nghĩa là phải lên giọng ở chỗ có dấu phết, xuống giọng nơi có dấu chấm câu và nghỉ hơi một tí ở chỗ qua hàng. Cần nhấn mạnh những chữ quan trọng nhằm thích ứng với tâm lý của tác giả. (1)

4) *Mỗi khi đọc sách* : Mỗi khi đọc sách ta nên cầm lấy một cây bút và có sẵn một quyển vở để chép lại

(1) *Ý kiến của tôi soạn* : Về vấn đề này thì cũng còn tùy ở thói quen của người đọc. Có người phải đọc trong yên lặng mới thấu hiểu được tâm lý nhân vật và ý của tác giả.

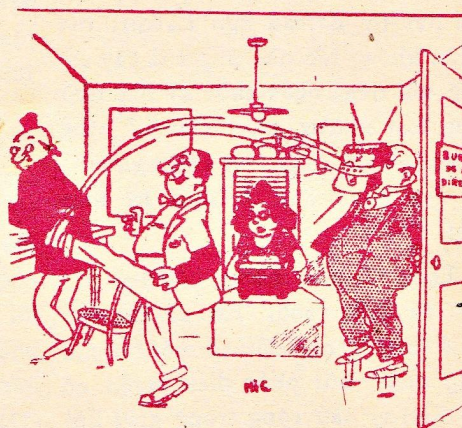
những đoạn văn hay mà ta đã gạch dưới ở trong sách. Nhưng chúng ta phải ghi những đoạn văn ấy theo từng mục đã ghi sẵn trong vở. Thí dụ ta gặp đoạn văn tả cảnh hay, ta chép ngay vào vở đề mục tả cảnh, ở dưới đề tên tác giả, tên sách, số trang, số dòng, tên nhà xuất bản. Có làm được như thế sau này khi chúng ta làm một bài luận về kim văn (hay luận văn chương) mới có tài liệu đầy đủ để dẫn chứng rõ ràng, rành mạch.

IV) Kết luận :

Như đã trình bày ở trên đọc sách rất cần cho sự học hỏi, cầu tiến, lại giúp ích cho môn luận văn và khoa ăn nói trước số đông người về sau này. Như vậy đọc sách rất có ích cho đời sống học sinh chúng ta trong hiện tại mà còn chuẩn bị cho cuộc sống trưởng thành mai sau. Bởi lẽ đọc sách là một lối duy nhất mang lại cho chúng ta nhiều kiến thức rộng rãi, phong phú và tự nhiên cởi bỏ được lòng mặc cảm với mọi người.

Lê Trần Nguyên Vũ Thảo My.
(Võ hồng Thu)

(tìm hiểu và theo lời giáo sư Quốc văn H.P.)

SAU MỘT TRẬN BANH QUỐC TẾ

— Ôi cha ! Đúng lúc đó Trung Phong hội khách sút một cú sấm sét... Thủ môn Rạng nhào ra... nhưng banh đã lọt lưới !...

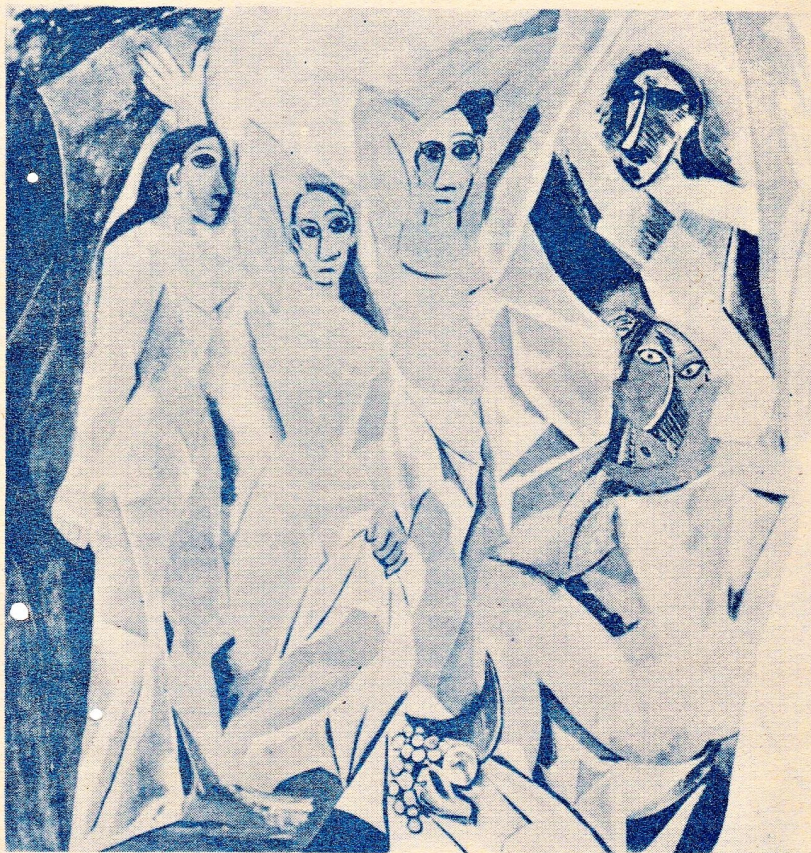
NHÀ DANH HỌA PICASSO

HUY YÊN

TIN từ Nice đánh đi vào sáng chúa nhật 8-4-1973 báo cho toàn thế giới biết nhà danh họa Picasso đã tạ thế. Mọi người đều lấy làm cảm động trước một cái tin đau buồn này. Một số văn nghệ sĩ tỏ ra xúc động mặc dầu biết ông ngã bệnh đã gần một năm nay.

Danh họa Pablo Ruiz Picasso sinh ngày 25-10-1881 tại Malaga Tây ban Nha con của một giáo sư hội họa. Hồi còn nhỏ ông học tại Barcelone (bac-sơ-lon) rồi lên Madrid (Matrit). Ông đã tỏ ra là một thần đồng môn hội họa ngay thời kỳ mới 16 tuổi. Khi còn ở quê nhà ông đã chứng kiến cảnh nội loạn quốc cộng tranh giành ảnh hưởng khiến ông vô cùng xúc động và mong sao cho quê hương thoát khỏi cảnh tang tóc. Nhưng khi nước Tây ban nha thanh bình, ông lại là người cam chịu kiếp lưu đày vì bất đồng với lối cai trị độc tài của tướng Franco nên năm 1904 lúc 23 tuổi ông trốn qua Pháp và thề chỉ trở lại cố hương khi nào không còn Franco nữa. Tại Pháp, ông lãnh đêngh trôi dạt từ Bateau đến Lavoisier, tuy nhiên không lúc nào ông rời cây cọ. Ông nổi tiếng ngay thời kỳ này nhờ hàng loạt những tác phẩm vẽ bằng màu xanh tươi mát, vì thế người ta gọi giai đoạn này là thời kỳ màu xanh.

Thời kỳ màu hồng của ông bắt đầu từ 1905-1906. Tất cả các lưu họa ở thời kỳ này đều có một bố cục vững chắc, bút pháp điêu luyện có ảnh hưởng sâu rộng trong giới hội họa. Qua đến năm 1907, chịu ảnh hưởng mạnh mẽ của họa sĩ Cézane (xê-dan) và lối điêu khắc tinh xảo của Phi Châu dọn đường đưa Picasso đến một lối rẽ quan trọng trong giới cầm cọ. Do hai nguồn ảnh hưởng trên ông sáng tác họa phẩm tuyệt vời: Cô gái thành Avignon (a-vi

Tác phẩm «Các cô gái thành Avignon» đã đưa Picasso lên hàng bất tử.

nhông). Tuyệt tác này đã đưa ông đến danh vọng to lớn. Giới họa sĩ tôn ông lên làm ông tổ của trường phái Lập thể.

Ông cùng họa sư Braque (Bờ ra cò) đề ra năm năm (1909-1914) đầy mạnh mẽ ngành hội họa lập thể đến thời kỳ hưng thịnh nhất trong lịch sử màu sắc, thế nhưng vì một ảnh hưởng nào đó ông bỗng nhiên trở về với lối vẽ cổ điển và cho ra đời các tác phẩm họa lại các vũ nữ trong vũ điệu Parade (Pa rat) của vũ sư Dagliler (Đắc i lê) gây chấn động cho các họa sĩ và đồng thời cũng làm xôn xao dư luận không ít. Sau thời kỳ này, hình như Picasso đã trở về sống âm thầm nhiều hơn. Mãi tới năm 1936 người ta mới lại thấy Picasso xuất hiện nhưng không qua khung vải mà lại qua các vật thể khối lượng bằng những nét điêu khắc rất nghệ

thuật nghiêng hẳn về siêu thực, là vì ông kết thân với nhà thơ Apollinaire ông tổ của nền thơ siêu thực bấy giờ. Tuy nhiên, bức họa Guéruica miêu tả cảnh nội chiến Tây ban nha sáng tác trong thời gian này rất nổi tiếng và nó lại là tác phẩm dọn đường cho một khuynh hướng mới trong thiên tài Picasso. Quả nhiên trong thời gian 39-45, Đức chiếm đóng nước Pháp ông bỏ miền Nam lên Paris ở và vẽ hoàn toàn theo lối biểu thị rất phong phú chứng tỏ ông có một trí nhớ và một sức tưởng tượng thật dồi dào.

Thế chiến thứ hai chấm dứt, ông lại lãnh đêngh đây đó, khi ở Vallauris lúc ở Cannes không một nơi nào nhất định. Mãi sau ông mới ở hẳn tại Notre Dame de Vie, Mougins (Mu ganh) cho đến ngày ông tạ thế.

Suốt cuộc đời, 92 năm, với 40 năm lưu lạc, ông dành hết cho nghệ thuật, tính cho đến ngày ông nằm xuống tác phẩm hội họa của ông lên đến 14.000 tấm họa trong sách, 34.000 bản và 300 công trình điêu khắc và đồ gốm. Ông cũng là người được những vinh dự mà ít ai có:

Năm 1930 ông được trao giải thưởng Carnegie.

Tác phẩm thời kỳ xanh

Năm 1962 giải Lenin và giải gần đây nhất là ông được tuyên dương là một công dân « Quốc gia kinh phục.» Viện đại học Paris cũng trao bằng tiến sĩ danh dự cho ông, thành phố Antilles mời ông nhận chức công dân danh dự. Ngay lúc còn sinh thời vì mến tài ông,

dân chúng Tây ban nha đã lập một bảo tàng viện tại Barcelone

Tác phẩm : đầu cô gái

đề tên ông cùng các tác phẩm.

Ngày nay, khắp thế giới đâu đâu cũng nhắc đến tên ông và đua nhau sưu tầm các họa phẩm và thủ bút của ông. Đúng như lời phê bình của một giáo sư: « Picasso đã đi vào lịch sử nhân loại bằng màu sắc và đường nét độc đáo của ông ».

HUY YÊN

PICASSO và tác phẩm đất gió lúc còn sinh thời.

— Nền bỏ mục Bướm Muôn Màu. Em biết tòa soạn có ý cho tất cả mọi người biết những đề nghị ấy, nhưng theo em thì chẳng cần thiết mấy. Theo em thì tòa soạn nên xét và đồng ý thực hiện những đề nghị ấy một mình, chắc chắn sẽ không ai bị phiền hà gì: những công việc mà tòa soạn đã làm từ trước bảo đảm cho những sự quyết định đó.

— Thay vào Bướm Muôn Màu, em nghĩ nên cho «chợ» của nhà Đinh Gô đó mở rộng ra. Nhưng nếu ông Đinh Gô ông không quán xuyến hết

được ngôi «chợ» rộng như vậy thì thay vào đó 1 mục khoa học nho nhỏ.

— Trong 1 số báo em thấy có mục «mỗi tuần vài chữ» rất hay nhưng sao lại biến mất đi hì chị? Bây giờ em đề nghị nên có lại mục đó. Những điển tích và những chữ khó rất lợi cho tụi em khi học Quốc Văn.

— Chị đừng bỏ Giải Đáp Thắc Mắc và Tranh Walt Disney nghe chị. Mục giải đáp thắc mắc cần thiết cho tất cả mọi người, còn tranh Walt Disney chắc chắn sẽ giữ được một số «quí vị độc giả con nít» (... như em chẳng hạn).

— Yêu cầu bỏ mục Bướm trong vườn, bỏ bớt 1 truyện bằng hình để Thiếu Nhi không thêm quá về hình thức.

— Yêu cầu mỗi tuần đăng một bài truyện dịch có ý nghĩa như: Sợ biển, Tự do, Tay đã nhúng chàm

v.v... đã đăng trên Thiếu Nhi, em thấy như thế không khô khan lắm đâu, trái lại còn giúp chúng em thu thập những tư tưởng tốt đẹp.

K B P
Mỹ Tho

...— Đề cho giới học sinh được tiếp xúc với đời, tòa soạn nên cho những mẫu đơn. Thí dụ như đơn xin dời nhà, làm giấy tờ..., và nhất là xin chỗ đề cắm trại (đối với H.Đ.S)...

R.L.T. Saigon

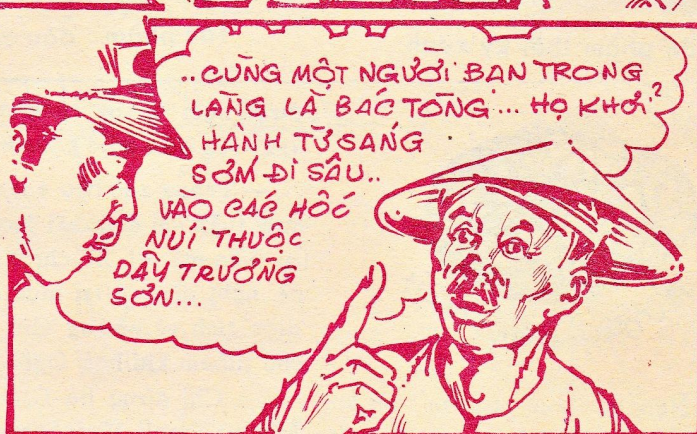
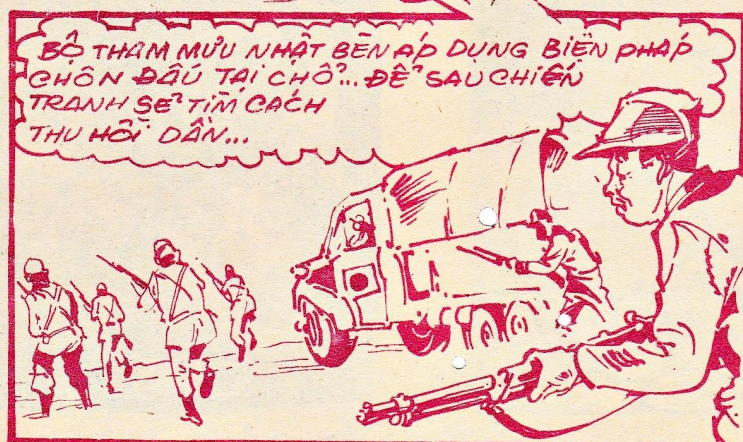
... Khi em đi học vào lớp có khoe với chúng bạn là tờ báo Thiếu Nhi rất hữu ích và trong đó có trang hộp thư, Vườn hồng, Suối mát, Chị ơi do chị Đỗ Phương Khanh và chị Mai Loan phụ trách rất có duyên chúng mày ạ. Và chúng nó nói rằng biết đâu chị M.L và chị Đ.P.K chỉ là một và là con trai? Em thắc mắc và nhờ chị giải đáp hộ.

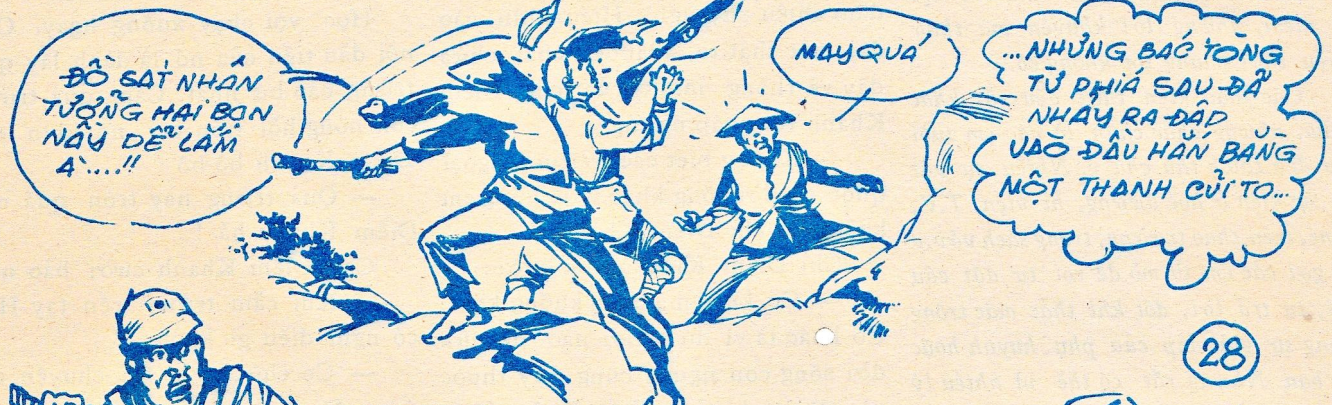
D P.H.

Chương Thiện

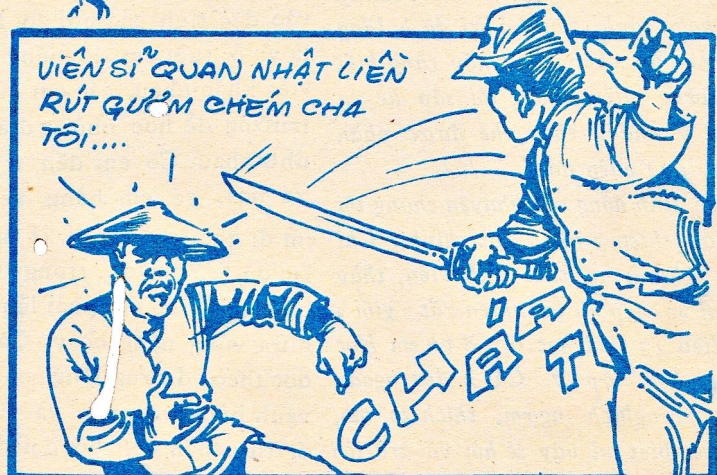
CÙNG ĐI VỚI TỬ' THẦN

Tranh và lời của NGUYỄN TÀI

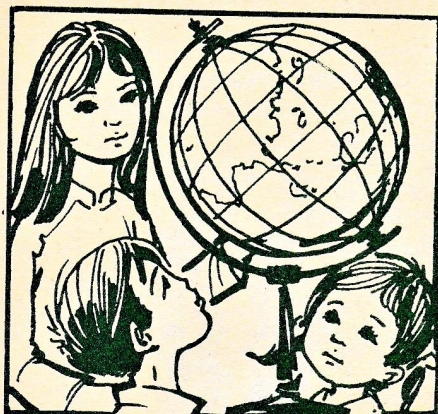

28

CƠN TIẾP

Kiến thức tuổi thơ

Lời tác giả : Đã từ lâu chúng tôi muốn viết một loại sách cho các em trẻ thơ. Lý do giản dị là đã may mắn được xuất ngoại và theo học nhiều môn trong đó có môn tâm lý học tuổi thơ ứng dụng — ở đó chúng tôi thấy vấn đề tâm lý, kiến thức và giáo-dục rất quan trọng cho các em — toàn thể các em — để các em sau này trở nên những người công dân hữu ích. Lý do giản dị riêng tư khác nữa là chúng tôi muốn viết cho các con chúng tôi như là một kỷ niệm, những lời khuyên mà thiếu thời chúng tôi không có.

Các loại kiến thức đều rất khác nhau, nhưng chắc chắn là các em tuổi thơ đều thích thú chú ý. Nhiều sự vật và sự kiện ở học đường, hi viện, T.V, Ciné, trên,thao trường, trong sách vở.v.v đã gọi các em tò mò đề rồi tự đặt câu hỏi, tự trả lời, đôi khi thắc mắc trông mong sự giải đáp của phụ .huynh hoặc bè bạn. Nhưng rất có thể vì nhiều lý do và hoàn cảnh, câu trả lời đã bị lãng quên. Vì vậy chúng tôi thấy rằng biết đâu những điều chúng tôi sắp kể ra dưới đây chẳng thay thế được phần nào sự lãng quên đó.

Đề linh động câu chuyện chúng tôi xin giới thiệu 3 nhân vật chính : Chị Diễm Khanh 19 tuổi sinh viên, thùy mị, vui vẻ, đẹp và tất nhiên rất « giỏi » Em Hiếu 13 tuổi học lớp 8 và em Học 12 tuổi học lớp 7. Cả 2 đều ngoan ngoãn và nghịch ngợm, thích tò mò, ham hiểu biết vì vậy sẽ hỏi và trả lời rất linh động với Chị Diễm Khanh về nhiều vấn đề. Cả 3 sẽ du lịch vòng

THẾ GIỚI MUÔN MÀU

quanh thế giới để thấy và nói lại với các bạn trẻ của mình.

Những kiến-thức trình bày dưới đây được rút ra từ nhiều tác phẩm ngoại quốc dành cho trẻ thơ, đặc biệt từ cuốn *The Modern Children's Library of Knowledge* khoảng 250 trang hay và phong phú như chuyện Nghìn một đêm lẻ. Mong các em sẽ thích thú khi theo dõi loạt bài này và tìm thấy cảm giác như chính-mình đang hòa mình với các nhân vật, đề chia sẻ với Hiếu và Học những băn khoăn, những thắc mắc những sự tò mò mà nhiều khi đã đến với các em hàng ngày, nhưng các em không tìm ra lời giải đáp.

PHẠM THỊ KHANH

CHƯƠNG I

Kiến thức địa dư

MẬT Hiếu bỗng trở nên dăm chiêu suy nghĩ. Hiếu nhìn vào đôi mắt thật to, thật đen chất chứa đầy vẻ thông minh của chị Diễm Khanh rồi ngập ngừng :

— Không biết các trẻ em ở ngoại quốc có đời sống khác với chúng em không hở chị Diễm Khanh ?

Chị Diễm Khanh mỉm cười :

— Có khác mà cũng không khác. Có khác là vì dù ở nơi nào đi nữa đời sống con người cũng tùy thuộc vào đặc tính của nơi đó. Không khác là vì ở tuổi em dù tiếng nói và chữ viết khác nhau, các em cũng đều đến trường để học những điều tương tự như nhau. Có em đến trường bằng xe hơi, có em bằng xe điện, có em đi ghe, có em đi xe ngựa, cưỡi lạc đà, có em đi trong mưa tuyết bập bùng, có em phải lặn lội đi qua giữa vùng nắng cháy. Có em đi bộ dọc theo đường làng có em chèo thuyền bên sườn núi và cũng có em đi thơ thẩn ven bờ đại dương. Tất cả đều đi đến trường để nhận những kiến thức mới

Bé Học vén màn nhìn ra ngoài cửa sổ. Ánh sáng ban mai chan hòa và rực rỡ quá. Cây cỏ trước cửa xanh um và mơn mớn như bức họa trong truyện thần thoại mà chị Diễm Khanh thường kể. Học chợt nhớ tới Nga cô bạn nhỏ mà Học biết chắc giờ này Nga ngồi học trước cửa sổ. À mà quên, bữa nay ngày lễ Nga đã về quê chơi rồi. Ở nhà quê theo lời Nga kể có cái ao rộng và mấy con vịt lội tung tăng thích lắm. Còn thằng Giai nữa, ở giờ này nó ở Vũng Tàu thăm bà nội nó. Chỗ nó ở nhìn ra chỉ thấy màu xanh của biển cả, toàn nước là nước mà thôi. Học quay lại thấy chị Diễm Khanh và Hiếu đi xuống bếp ăn điểm tâm từ hồi nào mà quên gọi nó. Vừa lúc đó nó nghe tiếng mẹ :

— Học ơi hôm nay điểm tâm trứng luộc, mỗi con một trứng to lắm

Học vội chạy xuống ngay. Câu nói đầu tiên của nó là dành lấy quả trứng nào bự nhất. Cầm quả trứng còn nóng hổi trên tay nó nhìn chị Diễm Khanh hồ hồ :

— Quả trứng này tròn quá chị Diễm Khanh há !

Chị Diễm Khanh cười bảo nó :

— Khi cầm trứng trên tay Học có nghĩ điều gì không ?

— Có chứ, nghĩ tới chuyện em đang đói.

Hiếu giọng trịch thượng mắng ngay :

— Nó chỉ nghĩ tới ăn thôi, chị ạ.

Chị Diễm Khanh nhìn Hiếu vẫn cười :

— Ăn cũng là một điều đáng nghĩ và đáng nói đến chứ, nhưng hôm nay thì chị muốn nói tới trái đất chúng ta đang sống, có người bảo nó tròn như trái lê, quả trứng gì đó.

Hiếu hỏi :

— Vậy muốn thấy trái đất thì mình phải làm thế nào ?

Chị Diễm Khanh trả lời :

— Mình phải lên tận cung trăng dòm xuống đó.

Hiếu la lên :

— Vậy chị em mình cứ tưởng tượng đang lên trên đó và chị kể cho chúng em nghe những gì thấy ở dọc đường.

Chị Diễm Khanh ngược mắt lên trời. Chị làm như thể đang có cánh bay lên.

— Bắt đầu ở đây đi thẳng lên thì ta thấy ngôi nhà của chúng ta nhỏ dần rồi thấy cả khu chúng ta ở. Y như đi máy bay vậy đó.

Hiếu nói :

— Vậy đâu có là cao.

Chị Diễm Khanh ngắt lời :

— Từ từ chứ, nếu ta lên cao nữa thì thấy cả nước V.N y như bản đồ vậy đó.

Học hỏi :

— Nhưng mà nó đâu có tô màu như bản đồ của em và chắc chắn không có ghi tên ở trên đó nữa phải không chị ?

Hiếu gât :

— Máy ngu quá, dĩ nhiên là như vậy.

Chị Diễm Khanh trách Hiếu sao cứ hay mắng em hoài, đoạn chị tiếp tục nói :

— Khi lên cao 643,6 cây số (400 dặm Anh) thì cõi Á châu và cạnh của trái đất trông như một vòng cong to lớn ở chân trời.

Học hỏi :

— Tới đâu thì thấy trái đất tròn.

— Khoảng trên 24 cây số (15.000 dặm) đó em. Mà trái đất không tròn hẳn đâu.

Hiếu nói :

— À, em nghe cô giáo dạy ở Bắc và Nam cực nó hơi dẹp xuống phải không chị ?

— Em nói đúng, nhưng nó không dẹp lắm đến nỗi để cho mình nhận thấy đâu. Lên trên nữa thì mình nhận ra được Bắc cực nhờ băng tuyết phủ lên trắng tinh như một áo choàng trắng. Thực sự từ khoảng cao đó chúng ta thấy nhiều màu sắc lắm dù không rõ. À mà các em còn

nhớ hình thù các châu của trái đất không ? Nếu không thì đi lấy sách ra coi lại đi.

Hiếu cười :

— Đã tới cung trăng đâu mà lôi sách ra dò lại

Chị Diễm Khanh bảo :

— Dò trước là vừa. Càng lên cao trái đất càng nhỏ, nhỏ và sau cùng như đầu trái trứng mà Học thường nói đó. Lên cao 16.000 cây số (khoảng 10.000 dặm) thì ta sẽ thích thú lắm vì thấy nhiều phần khác nhau của trái đất. Các em thấy không, mặc dù trái đất tròn nhưng không phải nơi nào cũng vậy, một phần là đất, phần khác là nước. Phần thì lạnh, phần khác lại nóng.

Hiếu nói !

— Vùng xích đạo nóng nhất. Ở đó mặt trời chiếu trên đỉnh đầu, còn vùng Bắc và Nam cực thì lạnh lắm chỉ toàn là băng tuyết và nước đá.

Chị Diễm Khanh hỏi em :

— Điều đó rất đúng nhưng chị đổ các em. vì lý do nào mà trái đất lại có chỗ này nóng hoặc lạnh hơn chỗ kia.

Hiếu trả lời ngay :

— Ở trên đỉnh núi lạnh hơn dưới đất phải không chị ?

— Đúng đó, nhưng em có biết tại sao không ?

Hiếu lết ngực. Học láu táu :

— Gần trời sợ quá phát lạnh chứ gì.

Hiếu thấy Học sạo quá định cốc cho nó một cái. Nhưng Học đã lùi lại thủ thế.

Chị Diễm Khanh bèn trả lời ngay :

— Không khí chung quanh trái đất có tác dụng như nhiều lớp mền giữ lại sức nóng mặt trời không cho nó phản chiếu lại lên trên không. Những chỗ ấm nhất là nơi mền không khí dày nhất. Ở trên đỉnh núi tức trên cao lớp mền mỏng hơn nên nhiệt mặt trời bị phản chiếu lại nhiệt độ trên núi đó bị giảm. Trên đỉnh núi mặc dù buổi sáng ấm áp nhưng buổi tối thì lạnh vô cùng vì sức nóng biến đi rất nhanh. Nếu ta lên đủ độ cao thì thấy ở đó quanh năm tuyết phủ dù là ở vùng xích đạo. Đó chỉ là vì các lớp mền không khí không đủ độ dày để giữ nhiệt lại.

Hiếu nhanh nhẩu :

— À chỗ có tuyết phủ quanh năm thì gọi là lần tuyết phải không chị.

Học hỏi thêm :

— Mức độ đó cao bao nhiêu hả chị Diễm Khanh ?

— Tùy theo nơi em à. Ở ngay vùng xích đạo thì độ cao là 5000 mét (cỡ 18.000 bộ Anh) (1) Độ cao này sẽ giảm khi ta đi về 2 cực.

Tại ngọn Everest thuộc núi Hy mã Lạp Sơn độ cao tuyết phủ là 4800 mét ở rừng núi Alpes (Âu châu) là

(1) 1 bộ Anh là 0,3048m.

KHÔNG NHỎ

Trên cánh cửa một phòng làm răng người ta đọc được :

« Ở đây không nhỏ, chỉ « hái » răng

KHÁNH LUYNH NGUYỄN

MUỐN MUA SÁCH XIN LƯU Ý

2- Mua sách, các em gửi tiền sách theo như trong thư mục và thêm cước phí như sau :

Dưới 500 thêm 20 phần trăm của số tiền gửi về mua sách. Từ 500đ tới 1000đ thêm 15 phần trăm. Từ 1000đ xấp lên, thêm 10 phần trăm. Thư bảo đảm và bưu phiếu đề :

Nhà sách Khai Trí
62 Lê Lợi Saigon 1.

KHI TỪ TỘI LÊN MÁY CHÉM

2700 mét, rặng núi ở Na uy (Bắc Âu) 1500 mét. Còn ở 2 cực dĩ nhiên độ cao tuyết phủ ở ngay mặt biển.

Hiếu hỏi :

— Thưa chị tại sao miền Bắc Phi Châu có nhiều sa mạc, còn Trung Phi thì lại có nhiều rừng rậm. Tại sao các rừng này không lan ra toàn cõi Phi Châu như là cỏ hoang trong vườn mình đó.

Chị Diễm Khanh mỉm cười :

— Câu hỏi này chị sẽ cắt nghĩa sau. Bây giờ chị hỏi Học tại sao ở giữa sa mạc lại không có rừng rậm.

— Thưa chị tại vì không có mưa ở đó chỉ có cát mà không có nước thì sao cây cỏ mọc được.

— Học nói đúng. Ở mỗi nơi trên trái đất có độ ẩm, độ khô, độ nóng, độ lạnh khác nhau. Hai em có nhớ khi nãy Học nó nhắc tới em Nga và em Giai và đoán chắc 2 em đó cũng nhìn ra cửa sổ nhưng thấy cảnh vật khác với nơi này không ? Học nhận xét đúng lắm đó. Các em có biết không giờ này, phút này có người chỉ nhìn thấy toàn cát sa mạc. Người khác chỉ thấy toàn rừng rậm âm u. Lại có người đang ngắm những cánh đồng xanh bát ngát, có người cúi ngó nhìn vùng tuyết phủ trắng xóa. Tất cả mọi người đang quây quần như vậy trên trái banh tròn vĩ đại gọi là trái đất này.

Chị Diễm Khanh nheo mắt nói tiếp :

— Có vài nơi người ta ăn trứng luộc phải ăn lẹ kẻo chậm trễ sẽ nguội và có mùi tanh mất ngon.

Hiếu reo lên :

— Em ăn xong từ khuya rồi chỉ còn chị và thằng Học.

Cả ba đều cười ồ.

Chị Diễm Khanh lại nói tiếp :

— Chị báo cho 2 em 1 tin vui.

Tháng tới bác Hai lo xong giấy tờ du lịch vòng quanh thế giới cho tụi mình. Tụi mình sẽ được nghe, được thấy và hiểu rõ nhiều chuyện hay tích lạ xứ người. Tụi mình sẽ đắp mấy bay và thăm viếng nhiều nước để xem khi họ nhìn qua cửa sổ vào lúc ban mai họ thấy những gì ?

Hiếu và Học hét lớn :

— Thật không ? Chúng ta sẽ đi đâu trước nhất.

— Có bao giờ chị nói dối các em đâu. Chúng ta sẽ thăm vùng xích đạo Phi châu trước nhất các em nhớ mang theo bản đồ để chị cắt nghĩa được dễ dàng.

Hiếu và Học mừng quá nhảy múa lung tung reo hò thật vui nhộn.

(Còn nữa)

Kỳ sau :

ĐI THĂM VÙNG XÍCH ĐẠO

CUỘC THI

SÁNG TÁC

(tiếp theo trang 20)

Hôm trước Mi nghỉ học hén Ty ngồi có một mình buồn ghê, Ty mới lên cho tay vô cặp lấy kẹo bóc ăn...

— «Ung vận» hả ? (tiếng nói lái của ăn vận)

— Ủi lúc Ty bỏ kẹo vô miệng thầy không thấy nhưng lúc vừa cho tay lên miệng mút thì bị chiếu tướng, bị quá Ty cười Đờ mi một phút, thầy cũng cười theo rồi chỉ Ty thầy nói :

— «Người đã bé siu siu siu lại còn hay ăn kẹo cho sún hết răng đi»

May đấy chứ, thầy mà ghi vô học bạ là cô bé hay ăn kẹo thì chết

Hai đứa cùng phá ra cười... năng lung linh nhảy múa với hai cái bóng của chúng em, như vui mừng tình bạn hay hôn, hay giận và cũng thân nhau nhất của chúng em, em và Mi dắt nhau xuống khỏi con đường dốc, Mi rẽ bên phải và em rẽ bên trái, trước khi về nhà còn bẹo má em ghẹo :

— «Cô bé hay «ung vận» kẹo ề...

Và tóc ngã xuống vai em nũng nịu : «tóc thích nhảy lò cò...

CAO BIÊN

— Ê ! Thôi ! Đề tôi trả. Lần này tôi đi bồi mà.

CẢNH SÁT : Ồ, không phải ông tông vô xe vận tải đâu. Đó là cánh cửa ga-ra của nhà ông đó.

MỘT TUẦN LỄ Ở TÒA SOẠN

Đã vui buồn với bạn đọc

Thứ sáu (tiếp theo)

Phần chữ trên trang báo của các bài sáng tác sau khi được *mis* xong sẽ chuyển tới họa sĩ Vi Vi để minh họa. Công việc này, họa sĩ thực hiện ngay ở tòa soạn. Trung bình vẽ xong phần minh họa cho một truyện ngắn (có từ ba đến 4 tranh) phải mất từ một giờ rưỡi đến 2 giờ. Trước hết, họa sĩ phải đọc hết bài sáng tác để nắm vững ý của tác giả, sau đó mới lựa chọn chi tiết đặc sắc để thực hiện lên nét vẽ. Họa sĩ Vi Vi có một niềm đam mê là vẽ không bao giờ tẩy xóa. Rất ít khi họa sĩ xài bút chì để phác trước, hoặc nếu cần phác thì chỉ vài nét sơ sài rồi dùng bút mực vẽ trực tiếp. Trong gần 2 năm làm việc ở tòa soạn, chúng tôi chưa hề thấy Vi Vi cầm đến cục gôm lúc minh họa. Tuy tài ba dư thừa như vậy, mà họa sĩ làm việc hết sức thận trọng và luôn luôn bỏ thì giờ để nghiên cứu, trau dồi. Như trong dịp Tết Quý Sửu vừa qua, đề có thể vẽ Trâu được chính xác, cùng tìm ra được những đường nét độc đáo của Trâu, Vi Vi đã cắt công vác máy hình vẽ đồng quê chụp một hơi 2 cuộn phim gồm 72 hình, toàn lấy Trâu làm tài tử chính. Vi Vi thể ngoài nghề vẽ, Vi Vi còn là một nhà chơi ảnh tài tử. Họa sĩ chụp lấy, rửa phim lấy và có cả máy phóng ảnh, máy chiếu phim Slide màu không thua gì một tiệm chụp hình chuyên nghiệp. Điều này làm tôi nhớ đến câu «*Thiên Tài chẳng qua chỉ là sự kiên nhẫn lâu dài*» cũng như nhà danh họa Picasso đã có lần nói: «*Thiên tài 5 phần trăm tạo nên bằng cảm hứng và 95 phần trăm bằng khổ công, chịu khó*».

Thứ bảy :

Hôm nay, các sạp ở Saigon đã bày bán Thiểu Nhi số 83. số có đăng phóng sự «*Thiểu Nhi trên*

đường đi tìm đất đứng». Nhớ đến lời hứa của chị Đ.P.K với các em bán rong là chừng nào báo in ra, sẽ tặng mỗi em một số hình chụp và một tờ báo, nên tòa soạn lại kéo nhau tới chốn cũ một lần nữa. Hàng trang kỳ này chỉ có 40 số báo mới và gần 100 tấm ảnh do họa sĩ Vi Vi rửa tặng. Không kè sao cho xiết nỗi vui mừng của các em khi thấy hình của mình được in trên báo. Các em gọi nhau tíu tít, bỏ cả công việc đi bu lại xin báo và hình. Để tránh mọi sự lộn xộn gây khó khăn cho tòa soạn, một em bán kẹo đã tự động đứng ra làm trưởng ban trật tự với một lệnh độc nhất ban ra luôn mồm: «*Đàng hoàng tụi bây. Đâu có đó*». Và quả thật, các em tuy lam lũ nhưng đã hết sức đàng hoàng. Không chen. Không lấn. Không chửi thề. Đặc biệt là không một em nào tham lam đòi lấy báo hay hình tới 2 lần. Có một em bán kẹo đứng vơ vẩn, chị Đ.P.K hỏi:

— Em lấy báo chưa?

Em toét miệng trả lời:

— Thừa chị rồi.

— Đâu?

Em bé mở nắp hộp, gạt kẹo về một bên, ở dưới cùng lộ ra tờ báo TN có hình cô bé tay cầm tờ chim ăn hiện dưới mấy đồng bạc các. Tư cách đàng hoàng của em làm chúng tôi hết sức cảm kích và ghi nhớ mãi. Nhìn thấy nét mặt tươi cười, hồn hởi của các em, làm chúng tôi nhớ đến lá thư của em N.T.H. gửi về tòa soạn. Trong thư, em H. viết về một nữ giáo sư ở Hội...:

«*Là người Việt nhưng bà lại chửi người Việt là mất dạy, vô ơn với người... Nếu có học trò nào lỡ nói tiếng Việt thì bà nói là tiếng Mỹ sao không nói lại tiếng Việt, y như tiếng mọi. Nhưng nếu chỉ có thể thì H. không kè cho tòa soạn nghe làm chi,*

đàng này bà ta còn nói sang vấn đề báo chí, chê bai đủ thứ, nào là nghèo nàn, nào là nhục nhã vì bà nói: «*hôm chủ nhật nào đó, bà đi Saigon gặp phái đoàn đi nài nỉ người ta để cho báo, bà thấy mà nhục lây, không sợ ngoại quốc họ cười*». mặc dầu bà không nói ra, nhưng H. biết là bà nói báo T.N. vì H. có đọc bài phóng sự của chú Tiến».

Lá thư của em N.T.H. còn dài, còn nêu nhiều thắc mắc về thái độ của bà giáo trong lớp học, nhưng thiết tưởng như thế cũng đủ để bạn đọc hình dung được về một hạng người. Rất may hạng người ấy chỉ là con số rất ít, trong hàng ngũ của giáo giới, ta chỉ nên coi đó là một hiện tượng đặc biệt phát sinh trong một hoàn cảnh nhiều nhượng. Mong em H. cũng đừng lấy thế làm buồn, và mất niềm tin, bởi quanh em, các bậc làm thầy, đáng tôn kính, đang âm thầm xây dựng tương lai của giới trẻ là một tập thể đông đảo gấp ngàn phần cá nhân nhỏ nhoi kia. Bởi nếu không phải như vậy, thì làm sao dân tộc ta còn đứng vững được cho đến ngày nay.

(còn nữa)

Ô CHỮ CON NGỒNG

NGÓN TAY CỦA NHÀ KỸ SƯ

Nguyên tác : CONAN DOYLE
Phỏng tác của : THU AN

(tiếp theo)

— Tôi đoán chắc với ông điều đó.
— Nếu vậy thì đầu đuôi câu chuyện là như thế này. Có lẽ ông cũng nghe nói đến thứ đất sét hút chất mỡ dùng trong kỹ nghệ lọc dầu, là một tài nguyên trong tương lai chứ, và ở cả nước Anh người ta chỉ tìm được có một hai vùng có thứ đất đó.
— Tôi cũng có nghe nói.
— Cách đây ít lâu, tôi có mua một khu đất, nhỏ xiu thôi cách vùng Bách San độ mười cây số. Và may mắn thay, khu đất này có một chỗ có thứ đất sét quý đó. Xem xét kỹ, thì tôi lại thấy phân lượng đất sét quý còn ít ỏi vì nó chỉ là chỗ tiếp giáp giữa hai thửa đất có chứa một tỷ lệ cao hơn nhiều. Nhưng hai thửa đất kia lại thuộc quyền sở hữu của những người láng giềng của tôi. Những người dân quê hiền lành đó không biết là chỗ đất của họ có giá trị như một mỏ vàng. Tôi thì tất nhiên là tôi muốn mua được những miếng đất đó của họ, mà phải làm sao để họ khỏi đoán biết giá trị của chúng; Nhưng tôi chưa có đủ vốn để mua, tôi có cho một vài người bạn thân biết chuyện này. Các bạn tôi thúc dục tôi khai khẩn miếng đất của tôi trước đã, để có thể kiếm đủ tiền mua nốt phần đất kia. Chúng tôi đã bắt tay vào việc với một máy ép dùng nước

trong việc khai khẩn. Cái máy ép này thì lại vừa bị hỏng, như tôi đã nói với ông đây, vì vậy chúng tôi cần có một chuyên viên cho biết ý kiến để sửa chữa. Nhưng chúng tôi lại rất cần phải giữ bí mật câu chuyện này; nếu dân trong vùng biết được là chúng tôi mang về nhà một vị kỹ sư, trí tò mò của họ sẽ nổi dậy, và nếu họ biết được tí gì về câu chuyện này, thì chúng tôi hết mong mua được đất của họ. Đó là lý do tại sao tôi đã muốn ông phải thề không tiết lộ với bất kỳ ai về việc ông tới làm tại Y Phong, bây giờ ông đã rõ chưa?

Tôi trả lời:

— Tôi hiểu rồi, chỉ có một vấn đề mà tôi chưa được rõ lắm là tại sao ông lại phải cần đến một cái máy ép dùng thủy lực, để lấy đất sét lên?

Ông ta nói:

— À, cái đó là vì chúng tôi muốn ép đất đó lại thành những viên gạch, để mọi người không để ý đến. Nhưng đó chỉ là vấn đề chi tiết. Tôi đã thổ lộ hết cho ông nghe rồi đấy, và ông thấy là tôi đã tin ông đến đâu.

Nói đến đây ông ta đứng dậy nhắc lại là sẽ đợi tôi đúng mười một giờ mười lăm ở làng Y Phong, và dặn thêm:

— Cần nhất là ông đừng cho ai biết đấy nhé!

Ông ta ném cho tôi một cái nhìn đầy ý nghĩa, rồi bắt tay từ ghế tôi (bàn tay ông ta ấm ướt và lạnh ngắt).

Khi tôi nghĩ lại về câu chuyện này, tôi không khỏi ngạc nhiên đến sửng sốt. Một mặt, tôi lấy làm vui mừng, vì món tiền sẽ kiếm được to gấp mười lần số tiền mà tôi đòi hỏi, nếu ông ta hỏi ý kiến tôi, và tôi tự nhủ có thể sẽ còn có nhiều dịp khác kiếm tiền như vậy nữa, nhờ câu chuyện này. Nhưng mặt khác, tôi lại khó chịu vì thái độ của ông khách. Câu chuyện về thứ đất sét hút mỡ của ông ta có vẻ mờ hồ, khó tin để mà giải thích được một cách hợp lý cho việc ông ta cần phải gặp tôi ban đêm và bắt tôi không tiết lộ điều bí mật với ai hết. Nhưng tôi cũng ép nỗi lo lắng ấy lại để đi ăn tối ngon lành. Sau đó, tôi ra nhà ga Luân Đôn cho đến khi xe lửa khởi hành tôi không hề nói với ai về chuyện

phiêu lưu đó.

Tôi tới làng Y-phong lối hơn mười một giờ tối. Chỉ có mình tôi bước xuống. Trên sân ga chẳng có một ai, ngoại trừ người xếp ga lúc lắc cây đèn hiệu. Tuy vậy, khi ra khỏi cửa, tôi cũng trông thấy ông khách ban chiều, đang đứng đợi trong bóng tối. Không nói lời nào, ông ta nắm lấy cánh tay tôi và đẩy tôi vào một chiếc xe ngựa đã mở cửa sẵn. Ông ta đóng cửa kính quanh xe lại, và gõ vào thùng xe, để ra hiệu cho người xà ích khởi hành. Con ngựa chạy hết sức nhanh...

Sĩ Lâm ngắt lời:

— Có một con ngựa thôi ư?

— Vâng, chỉ có một con thôi.

— Ông có để ý xem nó màu gì không.

— Có, nhờ ánh đèn khi tôi lên xe, tôi thấy nó màu nâu.

— Nó có vẻ khỏe hay mệt?

— Ồ, khỏe khoản hoàn toàn và bóng mượt!

— Cám ơn ông. Xin lỗi đã ngắt lời ông vừa rồi, bây giờ xin ông cứ tiếp tục kể nốt câu chuyện đi.

— Thế là chúng tôi phóng xe ngựa đi, trong khoảng ít nhất cũng một giờ. Đại tá Linh Sa đã bảo là xa chừng mười cây số, nhưng nhằm vận tốc xe và thời gian đi, tôi đoán khoảng đường phải dài lối hai lần như vậy. Ông ta ngồi cạnh tôi, và không nói một lời nào, chỉ nhìn tôi chú mục đến nỗi tôi không biết làm gì hơn là để ông ta nhìn. Trong vùng ấy đường có vẻ xấu vì xe đôi lúc bị sóc lên dữ dội. Tôi nhìn qua kính xe để đoán xem những nơi nào chúng tôi đi qua nhưng kính xe bị một lớp băng ở ngoài bám chặt vào nên tôi chỉ thỉnh thoảng thấy ánh sáng một ngọn đèn mà chúng tôi vượt qua thôi. Muốn đỡ chán, tôi gọi ra một vài chuyện để nói, nhưng ông đại tá chỉ trả lời tôi bằng vài câu nhát gừng, thế là hết chuyện. Sau cùng, xe rời con đường khắp khênh để lăn trên sỏi, và dừng lại. Đại tá Linh Sa xuống xe tôi cũng xuống theo, nhưng ông ta lôi tôi ngay vào một cái cổng mở sẵn, ngay bên cạnh xe,

(Còn nữa)

(tiếp theo)

Lão làm
dầu đồng bắp, gạo lúa, mè.v.v... rất
tinh vi, chẳng làm cách nào qua
mặt lão được. Tên Chuột Lát ruột
rối tơ vò, nhưng đành chịu vậy,
biết làm sao hơn, họa chẳng trốn
đi theo hai anh Dế.

Anh Dế Nhũi đôi tay chưa sạch
dất cát, vẫn ăn mạnh như điên. Có
hề gì, «ở bần sống lâu», và lại
anh ta quen đớp bằng mõm không
cần đôi càng trợ lực. Anh ta ba hoa
khen rằng:

— Ngách nào cũng đầy ăm ắp
lúa, gạo, mè, bắp, đậu xanh, đậu
đỏ, đậu phụng và củ ấu còu nguyên
vỏ v.v... và v.v... Ôi chao! Nhiều
vô số, tội mình có cách rinh về hết
cho cô chim Khướu thì hay biết
mấy...

Tên Chuột Lát ngắt lời:

— Ý! đừng làm vậy, bộ hai anh
muốn giết tôi gián tiếp hả?

— Tội này lấy một ít đủ sức
mang thôi, thăm thía gì. Gã chủ
«giàu» sự, không lấy cũng uổng. Nếu
biết rõ mục đích của tội này, biết
đâu lão còn vui vẻ tặng thêm nữa
kia.

— Khờ quá, lão có hiểu vậy
chẳng. Lão sẽ ghép tôi tội thông
đồng với giặc.

— Đừng nên chần chờ, mau theo
tội này đào tẩu là thượng sách. Đề
xem cần phải lấy thêm những gì
nào

Tên Chuột Lát lâu bầu:

— Ăn chưa hết củ ấu mà còn
tham lam thâm thập đem theo.

Anh Dế Mèn tức mình hỏi:

— Chú mày chửi gì?

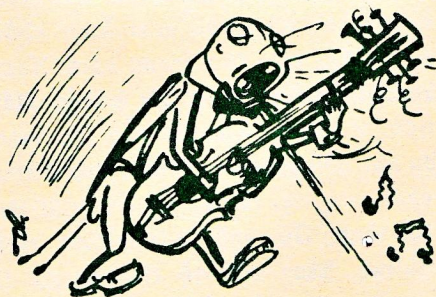
— Không có, tôi nói lão đánh
nhau với gã Rắn Mối thắng hay bại,
sao lâu quá chưa về (?)

— Có chuyện đó ư? Cầu mong
lão chết vì thua đề chú mày hưởng
tất cả gia tài này — (Anh Dế Nhũi
hớn hờ thốt lời).

Anh Dế Mèn nhìn quanh quất,
rốt cuộc phải nhờ cậy tên Chuột Lát:

— Chú mày tìm giúp bất cứ vật
gì thật to, thật lớn... đề dựng mớ
thực phẩm.

TRUYỆN LOÀI VẬT

ĐÔI BẠN GIANG HỒ PHAN-KHƯƠNG-THÁI

Quay sang Dế Nhũi, Dế Mèn cắt
việc khác:

— Chú mày thích gì, lấy được gì
cứ lấy! Nó có tật chân nên đi lâu lắc..

Anh Dế Nhũi cố nói giễu một câu:

— Chuyện này thậm cấp chí nguy.
Chú mày gia nhập «đảng ta» sẽ được
tội này kẻ nghe.

Chuột Lát miễn cưỡng lôi ra một
miếng vải cũ tạm gọi là dùng được.
Hai anh Dế sẵn sàng bỏ bắp, gạo, lúa,
đậu... vào. Tiếc rằng miếng vải nhỏ
không chứa được nhiều. Anh Dế
Nhũi dụ dỗ tên Chuột Lát vác khỏi
hang giùm một quãng đường. Thật
vấn tắt, anh Dế Mèn thuật cho tên
Chuột Lát nghe cái việc làm đáng
quý, cứu giúp một nạn nhân mà hai
anh chưa quen và chưa thấy mặt bao
giờ. Đó là một sự khoe khoang cần
thiết để lái cuộc đời tên Chuột Lát
rẽ sang một ngõ khác. Hai anh Dế
khuyến tên Chuột Lát hãy theo cùng
để làm bạn, để thoát ly... Cả hai đảng
đều lợi, tên Chuột Lát hết kiếp cơ
cực làm than, hai anh Dế có một phụ
phen «ổm yếu» mang vác thực phẩm,
thể chân đàn Kiến chậm lụt mấy hôm
rồi. Anh Dế Mèn tính toán thật giản
tiện. Tên Chuột Lát sẽ chịu khó đến
khi nào hai anh em liên lạc với đàn
Kiến được. Tên Chuột Lát xiêu lòng
sau hồi nghe nói thích, nghe tán
dương và thối phồng nó lên quá
nhiều. Gã hăm hờ hưởng đạo. Dù
rằng gói lương thực nặng nề lệt bệt
trên đường, vẫn hai chân sau của nó

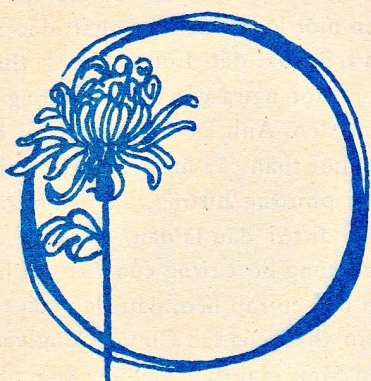
phải đi khắp khiêng. Cả ba lần dò
theo một lối trống duy nhất, đào xới
lên trên mặt đất. Lối đi không thẳng
như ruột ngựa của lối rớt xuống cái
hang đen. Anh Dế Mèn vạch cỏ, bay
lên một thân cây me già xù xì để nhận
định phương hướng. Té ra bọn anh
chưa đi tới đâu là đâu, vẫn còn dọc
theo vòng bờ tường của trường học.
Vài chỗ cỏ rạp héo, dấu tích của trận
quần thảo của lão Chuột Cống và gã
Rắn Mối. Hai địch thủ này đuổi nhau
chẳng rõ nơi nào (?) Từng đàn chim
vô danh bay về tổ, kêu chí chóc, cánh
lướt gió rợp trời chiều.

Cả ba cố đi thêm cho đến khi trời
tối hẳn và có ánh sao, đành phải dừng
chân bên gốc sao già. Anh Dế Mèn
đàn một bản đề chào mừng bạn mới,
và đề thử lại xem đàn hư gì không?
Tiếng đàn «trích trích, re... reét» của
anh vẫn ngân cao ngọt lịm, không có
một triệu chứng sút kém nào. Đêm
đó trời không trăng, và cả ba không
thấy từ chỗ vải lưng, từng hạt mè
đen rơi rớt làm dấu vô tình. Riêng
hai anh Dế nhìn trời, nhìn đất... tự
do nhưng vẫn cảm thấy tối như khi
còn bị nhốt trong lòng cái hang đen.

✱

VE SẦU MÙA HẠ

Coi bộ tên Chuột Lát không thích
lang thang chung với hai anh Dế. Nó
cảm thấy nặng nề với phận sự khiêng
vác thực phẩm đã ăn cắp của lão
Chuột Cống. Nó lưu tâm tìm một
chỗ trú ngụ mới riêng biệt. Trước
hết nó muốn trút «cái ách giữa đảng»
khi không khi không nó lại «mang vào
cổ». Nó viện dẫn lý do cần trú ẩn một
thời gian đề dò xem động tĩnh, hầu
trốn tránh lão Chuột Cống thòp đầu.
Anh Dế Nhũi chề tên Chuột Lát
không có tâm hồn nghệ sĩ. Nó chẳng
chăm chú nghe anh Dế Mèn tấu nhạc,
lại không buồn nhìn anh Dế Nhũi độn
thò một bờ hơi tai. Hôm đó vắng vẻ
và ít khán giả, anh Dế Nhũi tức mình
tách đoàn và đi thơ thần. Màn đêm
chập chùng buồn nhanh. Tên Chuột
Lát đứng chân, nó mời anh Dế Mèn
dùng bữa với vài hạt bắp vàng khô.

THUƠ' MƠ

làm Văn Sĩ

TIỂU THUYẾT HỒI KÝ
NHẬT TIẾN
(tiếp theo)

Đối với những học sinh nghèo, đi coi ciné là một việc làm xa xỉ, mặc dầu giá vé hạng ba (tức hạng chót) đắt nhất cũng chỉ tới 15đ một vé. Đó là kể ở những rạp hạng sang như Philharmonique ở Bờ Hồ, Ciné Club ở phố Tràng Tiền hay Majestic ở phố Đồng Khánh. Còn những rạp bình dân hơn như rạp Moderne ở phố hàng Quạt (toàn ngồi ghế gỗ) thì giá vé hạng ba chỉ có 8đ. 8đ một vé đối với chúng tôi cũng là cả một vấn đề. Thành ra suốt mấy năm ở tiểu học rất ít khi chúng tôi vô rạp chớp bóng, mà thường thường chỉ lui tới các rạp hát như rạp Đan Thanh ở Hàng Quạt, rạp Kim Phụng ở Hàng Bạc, hay nhà Hát Lớn ở gần nhà Bác Cò. Đi coi rạp Kim Phụng thì chỉ mất có 3đ, đó là tiền đủ cho người soát vé sau khi buổi hát đã trình diễn gần hết hai màn đầu. Thường thường mỗi buổi hát có ba màn, vô rạp vào lúc màn hai sắp hạ, kể như đã gần tàn cuộc. Thế nhưng nghèo vẫn ham, bọn lau nhau chúng tôi vẫn rủ nhau đi coi mãi miết đề say sưa với những nghệ sĩ tài danh như Kim Chung, Kim Liên, Ái Liên, Ái Loan, Bích Hợp, Huỳnh Thái,

Hề Tư Vững v.v...

Còn nhà Hát Lớn thì chỉ sinh hoạt nhộn nhịp vào mùa kịch khởi sự từ đầu mùa thu trong năm. Xem kịch nhà Lớn chúng tôi không mất tiền, vì cửa mở tự do vào lúc màn ba bắt đầu khởi sự. Vượt qua được cánh cửa sắt, chúng tôi leo tuốt lên ba tầng lầu, ngồi bành chèo trên những hàng ghế gỗ thường gọi là «chuồng gà» để coi cộp. Gặp những hôm khán giả đông quá, không có chỗ ngồi thì phải đứng. Mà nếu đông đến nỗi không còn chỗ chen chân để đứng thì cả bọn kéo nhau đi khắp các vòng hành lang của ba tầng lầu, đề sục sạo vô phòng hóa trang, phòng nghỉ ngơi của nghệ sĩ, phòng đề dụng cụ trang trí, phòng xếp các dụng cụ phế thải v.v... Và đi đến đâu thì rạp cửa rầm rầm, gọi nhau, la hét ới ới tới đó. Chính trong bầu không khí «vui vẻ quá» đó, chúng tôi được xem những vở kịch nổi tiếng như Tâm sự Kẻ sang Tần, Bông Hồng Đại, Thế Chiến Quốc, Tiếng Trống Hà Hồi, Người Biền Lận v.v... và đặc biệt là vở Lôi Vũ của Tào Ngu dài tới năm màn, kéo dài từ 3 giờ chiều đến 11 giờ khuya, mà khán giả đi coi phải mang theo bánh mì để ăn trong giờ Entr'acte. Những năm lên trung học, vì đứng đắn người lớn ra, nên rất ít khi tôi lui tới rạp hát nếu trong túi không có tiền. Cảm thông với rất đông học sinh cùng cảnh ngộ, tôi đã bàn với anh Đặng Thành Ngữ tổ chức chương trình «Chiếu Bóng chiếu thứ Bảy», nghĩa là hàng tuần, cứ đến chiếu thứ Bảy là chúng tôi dự định tổ chức một buổi chiếu ciné ở rạp hát đảng hoàng, giá vé bán đồng hạng 5đ một vé, ai đến sớm thì ngồi Fauteuil, ai đến trễ thì ngồi ghế gỗ.

Buổi tổ chức đầu tiên chúng tôi chọn một phim Ấn Độ có tên là Saudaagar, fille des Indes, bởi trước đó cả Hà Nội dấy xôn xao và nô nức đi coi một phim Ấn Độ khác là phim Mangala, fille des Indes. Mangala đã được tiếp đón nồng hậu, thì Saudaagar chắc cũng còn được cái

âm hưởng dư thừa. Trong suốt gần hai tuần lễ, anh Ngữ và tôi chạy đi thuê phim, mượn rạp, in vé, vẽ áp-phích quảng cáo, và đi đến đâu cũng được ủng hộ nồng nhiệt tới đó. Chúng tôi dự tính mỗi kỳ bán ra ít lắm cũng được 600 vé đề thu về 3000đ. Chi ra 2500đ thuê phim, thuê rạp, 500đ in vé, in chương trình và chi phí linh tinh. Việc tổ chức như thế là huê, hoặc giả có lời hay lỗ thì tuần nọ bù tuần kia, chúng tôi vẫn có thể duy trì chương trình «chiếu bóng chiếu thứ bảy» cho anh em học sinh các trường đi coi giải trí với giá bình dân. Nhưng chúng tôi đã không lường trước một trở ngại mà sau này hai đứa suýt bị khốn đốn. Đó là vụ Thuế Hí Cuộc ! Vốn là những tay mơ, lại tưởng mình làm việc xã hội thì đâu phải tính tới chuyện thuế má. Nào ngờ khi làm đơn xin phép trình chiếu tại rạp Đại Đồng ở phố hàng Cót, thì Tòa Thị Chính cho biết các vé bán ra phải đem nộp ở Sở Thuế Vụ để sau này căn cứ vào số vé bán ra, ban tổ chức phải nộp thuế hí cuộc. Thế là tôi và Ngữ cùng ngã ngựa người ra và thấy rõ tính chất «trẻ người non dạ» của mình. Bây giờ, hai chúng tôi đã ở vào thế cưỡi cộp. Cứ tổ chức tưới đi, thì rõ ràng là sẽ phải chịu lỗ đứt đuôi đi mấy trăm bạc thuế. Mà rút lại không tổ chức nữa thì tiền in vé, in chương trình, tiền đặt cộp cho chủ rạp mà Ngữ đã vay ông cụ, bà cụ nay đào đâu ra mà bù đắp? Cuối cùng, tôi và Ngữ bàn nhau chỉ còn có nước đi gặp ông Chánh Sự Vụ Sở Thuế đề năn nỉ xin đại xá cho một lần. Ôi chà, đó là lần đầu tiên trong cuộc đời, tôi phải ra trước cửa công. Tuổi sắp si mười sáu, thân mình lại gầy nhom gầy nhóc trông tôi chỉ như cậu bé mười hai, mười ba, còn Ngữ tuy mập và to con hơn, nhưng chẳng già dặn được hơn bao nhiêu. Nhìn chung «phái đoàn» của chúng tôi thật chẳng có một ki lô gì

(còn nữa)

HỘP THƯ

(tiếp theo)

Em Lê Trung Việt, Tam Kỳ: Những câu hỏi nào chị đã trả lời em này thì chị sẽ bớt ở phần trả lời em khác để khỏi trùng hợp choán chỗ. Chị đã đăng lại mẫu phiếu rồi đó em ạ.

Em Ngọc Mỹ, Qui Nhơn: Lần sau nhớ ghi tên cạnh chữ ký nhé. Em có thể gửi bài gồm đủ tất cả các mục, viết trên một mặt giấy nghe em.

Em Thanh Tuyền, Saigon: Đọc nhiều sách Việt Văn thì làm luận sẽ hay hơn. Phải trau dồi Việt Ngữ kéo người ngoại quốc họ cười đó, em gái.

Em Hồ Thanh Sơn, Phước Long: Sao em nóng nảy thế. Tiền lệ của Thiếu Nhi không đăng địa chỉ độc giả. Nhưng địa chỉ các đại diện trưởng thì phải đăng để các bạn khác biết mà tìm đến chứ. Làm đại diện trưởng có nhiều trách nhiệm nặng nề, nên chị ước mong được các em lớn lớn một chút đảm nhiệm, để tránh những sai lầm rất dễ xảy tới. Phải biết dẫn cơn nóng. Lần sau nhớ uống một ly nước lạnh rồi hãy phát biểu ý kiến em nhé.

Em Hạ huy Hoàng, Đà Nẵng: Em ra hiệu sách hỏi mua ngòi bút «can» thì nét nhỏ, vẽ đẹp. Chú N.T. nói rằng không thể định thời gian suy nghĩ của mỗi văn sĩ trước khi viết sách được. Tùy theo cảm hứng, chất liệu, và sự thôi thúc em ạ.

Em L.T. Văn, Gia Định: Chị cảm động thấy em có ý nghĩ tốt đẹp, muốn giúp đỡ bạn. Nhưng chị khuyên em không nên tiến tới nữa. Vấn đề ma túy phiền phức lắm. Mình còn nhỏ, coi chừng mà mình bị lôi cuốn thì nguy. Mà cũng không nên đến nhà anh ta làm chi. Phải liệu trước nếu công việc không đem lại kết quả mà gây quá nhiều phiền phức lụy cho mình thì tránh đi là hơn nghe em.

Em Đào Văn Trương, Đà Nẵng: Em xin phép ở ngoài đó tiện hơn. Muốn tính số trang, em đếm chữ rồi nhân theo tỷ lệ, chứ không thể nói số trang viết tay vì còn tùy người viết chữ lớn nhỏ khác nhau em ạ.

Em Dạ khúc Đêm Dải, Saigon: Chị thành thật khuyên em nên dành thời giờ «đi rong thành phố cả một ngày», mà vào những cô nhi viện, xắn tay áo lên làm phụ mầy bà giúp việc, họ đã quá cực nhọc, thì dù cô nhi viện Thông Thiên Học ở đường Võ di Ngụy, Phú Nhuận, mà ban quản trị rất hoan hỉ đón tiếp em, thì em sẽ chăm dứt được cảnh «Một ngày buồn ghê». Đã là em chị thì đừng giận vì những lời nói

thẳng. Đất nước mình rất cần những bàn tay, khối óc của người thiện chí, không như người dân ở những nước quá giàu lại ích kỷ nên thời giờ không dùng để làm gì mới phàm như vậy. Làm việc sẽ thấy thời giờ cuốn mau và hết cả buồn tẻ, nghe lời chị em nhé.

Em Hoài Thạch Phương, Quảng Ngãi: Em vui lòng tới sớm, gặp Nguyễn Xuân Anh ở trường Kỹ Thuật nhé. Tạm thời, mỗi tỉnh dùng một địa chỉ cho thống nhất. Rồi sau buổi họp đầu tiên, sẽ đồng quyết định những chi tiết chính thức về các thành phần ban đại diện em ạ.

Em Văn tuyết Hạ, Đà Nẵng: Tại sao em lại giấu bạn vụ nhà em nghèo, sợ bạn giàu bạn biết, bạn khinh, tình bạn sẽ mất. Nếu phải đối trả đề chơi với nhau thì không còn gọi là tình bạn được. Nếu bạn thấy mình nghèo mà khinh thì cũng không phải người tốt, mất bạn ấy đừng tiếc. Hãy cho bạn biết là em nghèo. Không mặc cảm gì cả. Ngẩng đầu cao lên. Khi mình không có ý định lợi dụng bạn giàu thì không có lý do gì mình phải ngượng ngùng rằng mình nghèo, tủi lòng ba má nghe em.

Em Trần Hữu Lập, Quảng Ngãi: Mẫu phiếu gia nhập G.D.T.N. đã đăng lại nơi trang 9 số 86 rồi đó em.

Em Hoài Nhật Vũ, Ban mê Thuật: Em ơi thích làm thơ mà không thích đọc thơ của người khác thì chị sợ sẽ trở thành người thiển cận đấy nhé.

Em Hoàng Yến, Saigon: Em nhớ rằng thơ không phải là bài văn đem cắt vụn ra, nghe em.

Em Duy Phong, Chợ Lớn: Cuốn «Làm thế nào để giết một tổng thống» dày 700 trang. Nếu có ai viết «Làm thế nào để viết một cuốn truyện» thì chị nghĩ là không đầy đến thế, nhưng để viết được một cuốn truyện, điều kiện cần thiết không đơn thuần chỉ có kỹ thuật, mà phải có một chút gì rất mơ hồ. Đó là cái chất nghệ thuật. Em ơi! Đừng buồn chị. Chị không thể chỉ cho em cách «Làm thế nào để viết một cuốn truyện» vì chính chị cũng không chỉ cho chị được điều đó. Chị chỉ có thể chỉ cho em rằng: «Muốn viết đúng văn phạm, đúng chính tả», em nên đọc nhiều sách báo lành mạnh, nhất là những sách trong chương trình của bộ Q.G. G.D, thế thôi.

Em Quý Đen, Hồ Nai: Nếu có cuốn nào đóng lộn, em cứ đem về đổi nhé. Báo lẽ hết rồi em ạ.

Em Chỉ Hồng, Gia Định: Bé ơi! Cho chị kính lời cảm ơn ba bé nhé.

Em Hoàng Sơn, Qui Nhơn: Em xem nơi Mục lục sẽ thấy tên các bác, các chú trong tòa soạn nghe em.

Em Trần Văn Giàu, Chợ Lớn: Bộ Thông Tin có 3 số 79, 81 và 170 Phan Đình Phùng, Saigon. Bộ Nội Vụ ở 184 đường Tự Do, Saigon. Các cuộc thi đã hết hạn nhận bài rồi em ạ.

Em N. V. Paul, Gia Định: Em mua bộ Giảng Văn của Giáo sư Trần Bằng Phong, có từ lớp 6 trở lên, cuốn đó soạn giả viết công phu lắm đó em.

Em T.L. Bình Dương: Tên đang nổi tiếng mà đòi làm chi?

Em Du Hải, Bình Dương: Phục tài thầy bói chưa? Chị không chuyên thư đùm đầu, chị làm biếng lắm em ạ!

Em Thu Hương, Đà Nẵng: Đã là bạn thân với nhau, sao A. nỡ tàn nhẫn đem em làm trò cười cho mọi người thế. Đừng tìm cách làm hòa nữa. Nếu A. đã không muốn chơi với mình nữa thì lấy lòng làm chi? Chơi với bạn khác đi. Nếu không có bạn thì để thời giờ đọc sách. Danh ngôn có câu: «Nếu người ta dùng thời giờ nói chuyện phiếm mà đọc sách, thì sẽ trở thành nhà hiền triết». Biết đâu, em sẽ thành nhà hiền triết, em nhé.

Em B.N. Tùng, Biao: Đã gửi thư theo xe đồ ngay sáng thứ ba. Nhận được chưa? Nhớ uống thuốc nghe em.

Em Nha Trang, Gia Định: Có bạn tốt là điều đáng cảm tạ thượng đế nhất. Cụ Nguyễn mắc bận viết sách lắm, nên cụ ít tiếp khách. Thôi để thì giờ cụ làm việc, sẽ có nhiều người được ích lợi hơn, phải không em?

Em Ngọc Bích, Gia Định: Chị Mai Loan gửi lời em cảm ơn các bạn. Thôi, nhân mùa Phật Đản, chị ấy cũng đại xá cho bác Đình Gô và bắt tay đoàn kết với bác i rồi em ạ.

Em Phạm Quang Huy, Gia Định: Đọc lá thư ngắn mọt mọt của em, chị thật ngậm ngùi. Thơ văn do chú N.T. tuyển chọn em ạ.

Em họ Đoàn, Saigon: Em ghé tòa soạn lấy 8 bộ báo nhé.

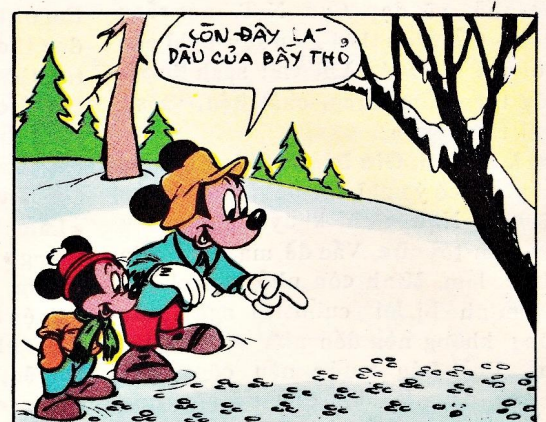
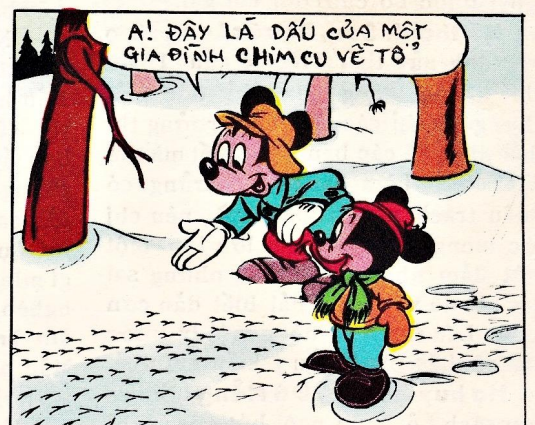
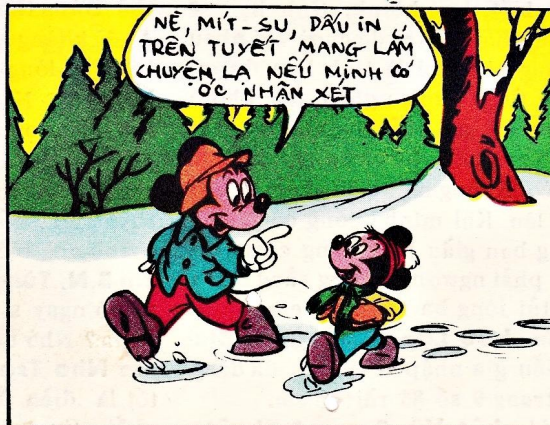
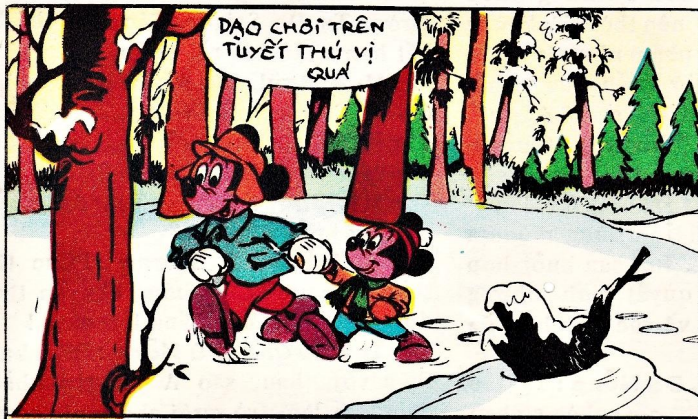
Em Trần Trọng Bình, Ban mê Thuật: Em có nhiều ý tưởng chị tán đồng quá. Chị rất vui thấy em sẵn sàng cho bạn mượn sách và Thiếu Nhi như vậy em ạ. Nếu có thể giúp được ai thì nên cảm tạ thượng đế đã cho mình cơ hội để giúp người khác em nhỉ.

Các em: Lê công Phương, Saigon — Nguyễn Ngọc Thành, Chương Thiện — Áo Trắng, Hùng Vương, Saigon — Hoài Swong, Huế — Ng. thị Phương Thanh, Saigon — Nguyễn Kim Anh, Gò Vấp — Nguyễn thị Tuyết Nga, Saigon — Yên Chi, Tam Kỳ — Chị đã nhận được thư. Hãy cười và nổi vòng tay lớn với các bạn trong khu Đại Đoàn kết này các em nhé.

Thương mến tất cả các em

CHỊ ĐỖ PHƯƠNG KHANH

DẤU IN TRÊN Tuyết

© 1971 — Walt Disney Productions.